

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

на 2022/2023 навчальний рік

Освітньо-професійна програма «Психологія»
другий (магістерський) рівень вищої освіти
спеціальність 053 Психологія
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Одеса 2022

ЗМІСТ

ДИСЦИПЛІНИ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ (із запропонованих вибіркових компонент слід обрати 3 навчальних дисципліни)	3
ДИСЦИПЛІНИ ДРУГОГО РОКУ НАВЧАННЯ (із запропонованих вибіркових компонент слід обрати 4 навчальних дисциплін)	57

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу
Психологія організацій

Обсяг	3,5 кредитів (105)
Семестр, навчання	рік 1-й семестр 2 рік навчання очно форма 1-й,2-й семестр 1,2 року навчання заочної форми
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Капіталіна Демент'єва
Контактний телефон	
Е-mail	Dkg83@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. _____ Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет дисципліни	вивчення є загально психологічні закономірності психологічних чинників становлення, реалізації та супроводження професіонала, психологічну структуру його особистості та діяльності як суб'єкта праці;
Місце дисципліни в освітній програмі:	<i>Дисципліна вільного вибору студентів</i>
Мета курсу.	Мета – створення умов для засвоєння студентами основних загальних уявлень щодо методологічних, науково-методичних та прикладних проблем концепції становлення, реалізації та супроводження професіонала, психологічну структуру його особистості та діяльності як суб'єкта праці; опрацювання проблематики керування та супроводження суб'єкта праці в процесі професіоналізації.
Завдання дисципліни:	изначити сутність понять професійна діяльність, суб'єкт професійної діяльності, професійне становлення, професійний розвиток, професіоналізація, професіонал, спеціаліст; озкрити основні теоретичні моделі, закономірності, чинники та механізми професійного становлення суб'єкта практичної діяльності; озкрити сутність потенційних кризових явищ в ході професіоналізації особистості суб'єкта практичної діяльності; озкрити динамічні характеристики, іманентні процесу професійного становлення суб'єкта.
Компетентності	<i>Інтегральна компетентність</i> Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і

	<p>вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p>
Очікувані результати	<p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<p><i>i</i> Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних (22 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (80 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та виконання індивідуальних завдань: складання реферату і підготовку презентацій та практичні завдання.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Зміст навчальної дисципліни</p> <p>Тема 1. Психологія професійної діяльності як галузь психологічної науки і практики. Об'єкт, предмет, цілі та задачі завдання і методи психології професій. Взаємозв'язки психології професійної діяльності з іншими дисциплінами. Історія, стан, перспективи розвитку психології професійної діяльності. Основні концептуальні положення. Прикладні аспекти психології професійної діяльності.</p> <p>Тема 2. Методи дослідження в психології професійної діяльності. Класифікації методів дослідження. Генетичні, Практичні метричні, психометричні, експериментальні методи. Методи математичної обробки результатів. Професійна діагностика. Діагностика здібностей та прогнозування успішності професійної діяльності. Професійне мислення.</p> <p>Тема 3. Професійне становлення особистості як основна проблема психології професійної діяльності. Стадії професійного становлення. Психологічна сутність професійної адаптації. Особливості професійної адаптації. Адаптивність. Причини труднощів професійної адаптації. Типи адаптації. Дезадаптованість. Мотиваційно-сенсові сфера професіонала. Мотиви професійної діяльності.</p> <p>Тема 4. Кризи професійного становлення особистості. Проблема кризи в професійному становленні особистості. Типологія криз. Методика вивчення криз. Психологічні особливості криз у професійному становленні особистості.</p> <p>Тема 5. Професійні деструкції особистості. Професійний стрес. Психологічні детермінанти професійних деструкцій. Рівні професійних</p>

	<p>деформацій. Емоційне вигорання, зумовлене професійною діяльністю. Професійна реабілітація особистості</p> <p>Тема 6. Психологічний супровід професійного становлення особистості. Проблема професійного становлення особистості в психології професійної діяльності. Стадії професійного самовизначення. Професійна придатність. Принципи визначення професійної придатності та процес її формування. Психологічний супровід професійного становлення на різних стадіях. Самоактуалізація в професійному розвитку особистості. Системне мислення як показник професіоналізму. Проблеми етики професійної діяльності. Проблеми етики і психології ділового спілкування, діловий етикет у професійній діяльності, етика ділового спілкування «зверху-вниз» і «знизу-в гору», вербальний і невербальний етикет, етика взаємин з клієнтом, колегами і начальством у професійній діяльності.</p> <p>Тема 7. Поняття професійної кар'єри. Види та критерії ефективності кар'єри. Фактори вибору кар'єри. Стадії професійної кар'єри. Прогнозування успішності професійної діяльності. Етапи розробки системи прогнозування успішності професійної діяльності.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Малхазов О. Р. Психологія праці: Нач. посіб. – К. :Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.. 2. Баб'як Р. О. Професійно-важливі якості майбутніх психологів в галузі професійного консультування: кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю „053- психологія„/ Р. О. Баб'як. - Тернопіль: ТНТУ , 2022.-70 3. Попович І.С. Вплив соціально-психологічних очікувань на професійне зростання та професійне здоров'я фахівців. <i>Теоретичні і прикладні проблеми психології</i>: зб. наук. праць Східноукраїнського національного ун-ту імені В. Даля. Сєверодонецьк: Вид-во СНУ імені В. Даля, 2018. № 2 (46). С. 129–139. 4. Склярів С. А. Дослідження структури мотивації діяльності в екстремальних умовах. Проблеми екстремальної та кризової психології збірник наукових праць. Харків: УЦЗУ. – 2007. – С. 216-225. 5. Чернявська Т.П. Механізм маркетингового мислення в ефективному бізнесі. Вісник національного авіаційного університету. Серія: Психологія: зб. наук. пр. Київ: Вид-во нац. авіац. ун-ту НАУ-друк, Вип. 1(16), 2020. С. 203-210. Фахове видання. 6. Чернявська Т.П., Єрмакова А.С. Гендерні особливості лідерів бізнесу. Габітус. Вип. 13. Одеса, 2020. С. 136-140. Фахове видання. 7. Чернявська Т.П. Креативне мислення менеджерів. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. Збірник наукових праць. Том 21. Вип. 4 (47). 2021. С. 146-157. URL: http://rinek.onu.edu.ua/article/view/227013 Фахове видання (категорія "Б"; економічні науки). <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник / І.О. Баклицький. – К.: Знання, 2020. – 655 с. 2. Бондарчук О. І. Кар'єрні орієнтації керівників освітніх організацій як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя. <i>Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць</i>. 2016. Вип. 2(31). С.18–28.

3. Гребінь Н. Оцінка психологічного благополуччя працюючих жінок із різною формою зайнятості. *Вісник Львівського університету. Серія: Психологічні науки*. 2021. Вип. 10. С. 207–218.

4. Гусак В. М. Взаємозв'язок професійно-психологічної культури та психологічного благополуччя у майбутніх соціальних працівників. *Габітус*. 2020. Вип. 19. С. 106–110.

5. Мелашенко Ю. П., Гридковець Л. М. Рівень психологічного благополуччя у працюючих жінок-матерів. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2021. № 1. С. 54–64.

6. Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навч. посібник / За ред. П.С. Перепелиці, В.В. Рибалки. – Хмельницький: ТУП, 2021. – 330 с.

7. Сурякова М.В. Психологія професійної праці: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2019. – 78 с.

8. Траверсе Т.М. Психологія праці: Навчально-методичний посібник /Т.М. Траверсе. – К: Інститут післядипломної освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2019. – 116 с.

9. Онопченко І. В. Трудоголізм як модератор взаємозв'язку між особистісними дисфункційними схемами та психологічним благополуччям вчителів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Психологія*. 2020. Вип. 11. С. 17–21.

10. Chernyavska T. (2021) Self-efficacy as a predictor of success of professional activity. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools journal homepage: <http://farplss.org> doi: 10.33531/farplss*. 2021.2.6. Volume 44, Number 2. pp. 44-47. Іноземне видання..

11. Chernyavska T. & K. The Interrelationship Between Satisfaction with One's Own Sexual Life and Psychological Well-Being of Businessmen. 2021. Web of Science

Електронні інформаційні ресурси:
<http://nbuv.gov.ua> - Електронні інформаційні Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського ресурси
<https://pidru4niki.com> Букнет Електронні книги безкоштовно
<http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv> Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України
<https://www.apa.org/pubs/journals/amp/> -American Psychological Association
<https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current> The Journal of Social Psychology
<https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309> The British Psychological Society
<https://www.apa.org/pubs/journals/psp/> Journal of Personality and Social Psychology

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – **залік**. Залік виставляється за результатами роботи

здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	35
Практичний контроль	Робота на семінарських заняттях	8 балів	55
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація-доклад Реферат Есе Практичне завдання	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Підготовка доклад	<u>доклад</u>	
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Підготовка есе	<u>есе</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максимум балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація-доповідь	2	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Есе	3	здатність здійснювати узагальнення особистого досвіду на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Практичне завдання	3	самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика дедлайнів перескладання	щодо та	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика академічної добросовісності:	щодо	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної добросовісності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної добросовісності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної добросовісності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика відвідування занізань:	щодо та	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
Мобільні пристрої		Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка аудиторії:	в	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

Силабус курсу

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЕМОЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Обсяг	4 кредитів (120)
Семестр, рік навчання	2 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Кременчуцька Маргарита
Контактний телефон	
E-mail	mkk@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра диференціальної і спеціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. _____ Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна „Емоційний інтелект та емоційна компетентність” вивчає систему використання і управління власними емоціями та емоціями інших для вдосконалення міжособистісних відносин.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
Мета курсу.	Мета: формування у студентів знань, умінь для розвитку емоційного інтелекту та навичок емоційної компетентності.
Завдання дисципліни:	- ознайомити з існуючими теоріями та моделями емоційного інтелекту; - сформуванати знання основних методів і технологій розвитку емоційного інтелекту; - сформуванати володіння методами діагностики емоційного інтелекту; - розвинути навички ідентифікації, розуміння, використання і управління власними емоціями та емоціями інших для вдосконалення міжособистісних відносин.
Компетентності	ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та

	<p>мультидисциплінарних командах.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Очікувані результати	<p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i>	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (<u> 6 </u> год.) та практичних (<u> 6 </u> год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (98 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, тренувальні вправи; підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, практичне завдання та складання тематичного тезаурусу.</p>
Зміст навчальної дисципліни		<p>Змістовий модуль 1. Загальні уявлення про емоційний інтелект та його складові.</p> <p>ТЕМА 1. Загальні уявлення про емоційний інтелект.</p> <p>ТЕМА 2. Методи оцінки емоційного інтелекту</p> <p>ТЕМА 3. Технології навчання та розвитку емоційного інтелекту</p> <p>Змістовий модуль 2. Емоційний інтелект та емоційна компетентність в професійній діяльності психолога.</p> <p>ТЕМА 4. Емоційний інтелект у складних життєвих ситуаціях</p> <p>ТЕМА 5. Емоційна компетентність та успіх.</p> <p>ТЕМА 6. Емоційний інтелект та емоційна компетентність в професійній діяльності психолога.</p>
Перелік рекомендованої літератури		<ol style="list-style-type: none"> 1. Носенко Е.Л. Емоційний інтелект : концептуалізація феномену, основні функції (монографія). – К. : Вища школа, 2003. – 126 с. 2. Гоулман Д. Емоційний інтелект. вид-во Віват, 2018. 512 с. Режим доступу: https://worldinbooks.com.ua/knigi/emotsiynnyu-intelekt-denielhoulman/#n2 3. Дерев'янка С. П. Емоційний інтелект як чинник соціально-психологічної адаптації особистості до студентського середовища : дис. на здобуття наук. ступеня канд. психолог. наук; спец. 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи. Чернігів : ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2009. Ч. 1, Ч. 2. 192 с. 4. Селигман М. Путь к процветанию. Новое понимание счастья и благополучия. 2018. 544 с. Режим доступу: https://www.rulit.me/books/kak-nauchitsya-optimizmu-izmenite-vzglyad-na-mir-i-svoyu-zhizn-read-504961-1.html 5. Chernyavska, T., Yermakova, A., Kokorina, Y., Kolot, S., & Kremenchutska, M. (2022). Sexual Satisfaction as a Factor of Psychological

Well-Being. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13(1), 292-307. https://doi.org/10.18662/brain/13.1/285 Електронні інформаційні ресурси 1. «Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL: http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv 2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ 3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. URL: http://psylib.kiev.ua/ 4. American Psychologist. Journal of American Psychological Association. URL: https://www.apa.org/pubs/journals/amp/ 5. The Journal of Social Psychology. URL: https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current 6. Social Psychologe/ Journal of British Psychological Society. URL: https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309 7. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. URL: https://www.apa.org/pubs/journals/psp/ 8. Science: (AAAS). URL: http://www.sciencemag.org 9. Taylor & Francis. URL: http://www.informaworld.com 10. ScienceDirect. URL: www.sciencedirect.com 11. Маргарита Кременчуцька. Наукові публікації URL: https://cutt.ly/GNhaaDS
--

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю.

Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання. Рівень знань оцінюється за 100-бальною шкалою

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 бали	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	10 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Реферат Презентація Практичне завдання	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Складання тезаруса	<u>тезарус</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	3	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	3	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Тезарус	2	вміння студента працювати із спеціальною термінологією (її тлумаченням, роз'ясненням, коментарями).
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

ПСИХОЛОГІЯ КРЕАТИВНОСТІ

Обсяг	4 кредити (120)
Семестр, навчання	2 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	Згідно з розкладом; онлайн на платформі Zoom
Викладач	Гудімова Алісар доктор філософії зі спеціальності 053 Психологія, доцент кафедри соціальної психології
Контактний телефон	
E-mail	alisar.hudimova@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	онлайн-консультації згідно з графіком на платформі Zoom
Комунікація	здійснюється на навчальних заняттях, а також за допомогою месенджерів, онлайн-консультацій з викладачем, які проводяться за графіком з використанням Zoom, Google Meet, Google Classroom

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Психологія креативності» вивчає психологічні процеси, стани та закономірності роботи психіки людини як суб'єкта творчої діяльності.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсів
Мета курсу.	оволодіння здобувачами системних знань з теоретичних та прикладних питань феномену креативності у психологічному контексті, зокрема ознайомлення з підходами до вивчення соціально-психологічних аспектів творчої діяльності як прояву креативності, а також з засобами дослідження та оцінки креативності.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> • вивчення психологічних та психофізіологічних основ креативності, як складової творчого процесу; • вивчення психологічного базису творчого процесу; • вивчення психологічних особливостей творця як особистості, суб'єкта праці та індивідуальності; • вивчення індивідуально-психологічних особливостей креативних осіб; • вивчення психологічної специфіки креативності у різних видах творчої діяльності; • вивчення методів дослідження креативної особистості.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю

	<p>умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). • СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики • СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. • СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> • ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. • ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. • ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. • ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. • ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<p><i>i</i> Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних (22 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (80 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні та наочні методи; – практичний метод; – дистанційний метод (синхронне та асинхронне навчання). <p>Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та виконання індивідуальних завдань: підготовка презентацій, рефератів, доповідей, виконання практичних завдань та написання есе.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Психологія креативності як науково-практична дисципліна</p> <p>Тема 2. Креативність та інтелект</p> <p>Тема 3. Творча діяльність та її характеристики</p> <p>Тема 4. Специфіка творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу</p> <p>Тема 5. Психологічні особливості креативності в різних галузях діяльності</p> <p>Тема 6. Методи дослідження креативності</p>
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. Житомир: Вид-во Рута, 2006. 320 с. 2. Клименко В. В. Психологія творчості: навч. посібник для вищих навч. закладів. К.: Центр навч. літератури, 2006. 480 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Міщиха Л. П. Психологія творчості: навч. посібник. Івано-Франківськ: Гостинець, 2007. 447 с. 4. Негус К., Пикенринг М. Креативность. Коммуникация и культурные ценности. Х.: Изд-во Гуманитарный Центр, 2011. 300 с. 5. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посібник 3-є вид. К.: Либідь, 2004. 288 с. 6. Стратегії творчої діяльності: школа В. О. Моляко / за заг. ред. В. О. Моляко. К.: «Освіта України», 2008. 702 с. 7. Туриніна О. Л. Психологія творчості: навч. посібник. К.: МАУП, 2007. 160 с. 8. Ханецька Н. В. Психологія творчості: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Хмельницький, 2010. 184 с. 9. Карпенко Н. А. Зміст та структура творчого потенціалу особистості. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна: зб. наук. праць. 2014. № 1. С. 52–65. 10. Пов'якель Н. І. Формування пізнавальних здібностей дітей за умов сучасних ігрових психотехнологій: навч.-метод. посібник К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, «Поліграф-Центр», 2005. 320 с. <p>Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека ім.В.І.Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ 2. https://pidru4niki.com/ 3. https://classroom.google.com/c/NTQ2NDgwMjM3ODM0?cjc=sc5krju
--	--

ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів складається з двох етапів: поточного контролю та підсумкового контролю (залік).

Методи поточного контролю:

- обговорення проблеми, дискусія;
- аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу);
- презентації результатів роботи у вигляді доповідей;
- тестування.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання та проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: презентації, реферати, доповіді, практичні завдання та есе.

Підсумковий контроль відбувається у вигляді заліку.

Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	Фронтальне опитування	3 бали	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	5 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Реферат Доповідь Практичне завдання Есе	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

Форми	Методи контролю	Строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Підготовка доповіді	<u>доповідь</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	
Підготовка есе	<u>есе</u>	

Критерії оцінювання результатів навчання під час аудиторних занять

Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою (бали)
Здобувач освіти володіє глибокими знаннями в обсязі навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях, уміє самостійно аналізувати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації і висловлювати думку та приймати рішення.	Високий (творчий)	Відмінно (15)
Здобувач освіти досить добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених	Достатній (конструктивно-	Добре (13)

ситуаціях, логічно висловлює думки, володіє медичною термінологією, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, відповідь його повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими помилками.	варіативний)	
Здобувач освіти розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками перекладати на латинську мову і навпаки, зазнає труднощі при декодуванні медичних термінів та при виписуванні рецепта. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена.	Середній (репродуктивний)	Задовільно (11)
Здобувач освіти розрізняти об'єкт вивчення та фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, виявляє здатність елементарно викласти думку.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно (9)

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	2	відповідність змісту доповіді здобувача та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Доповідь	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.
Есе	2	самостійність виконання роботи, оскільки плагіат – це морально-етична проблема, чітка та логічно вибудована композиція тексту есе; наявність у тексті авторської позиції з обраної теми; наявність аргументів на користь своєї позиції, зокрема прикладів; наявність висновків

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль						Сума балів		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Індивідуальне самостійне завдання	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6			10
15	15	15	15	15	15			

45	45		
----	----	--	--

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	«зараховано»
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	«не зараховано з можливістю повторного складання»
0-34	F	«не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо деделайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізень:	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком погодженим із викладачем.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.

	Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємодтримки та взаємодопомоги.
--	--

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет психології та соціальної роботи

Кафедра диференціальної і спеціальної психології

Силабус курсу

ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА У КІБЕРПРОСТОРІ: КОРЕКЦІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Обсяг	4 кредитів (120)
Семестр, навчання	рік 2 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Коваль Ганна Шамілівна
Контактний телефон	
E-mail	koval.g.sh@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра диференціальної і спеціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації, Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна вивчає основні прояви девіантної, делінквентної та адиктивної поведінки у кіберпросторі та методи її корекції та реабілітації.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсу
Мета курсу.	Мета: формування у студентів знань, умінь для розвитку навичок корекції та реабілітації у кіберпросторі
Завдання дисципліни:	-- ознайомити з понятійним апаратом психології кіберпростору; – засвоїти теоретичні основи взаємодії людини з кіберпростором; – навчити студентів розрізняти різні види кіберзалежностей; – розвинути навички виявляти та досліджувати девіантні та патогенні ефекти кіберпростору; - поглибити знання студентів щодо реабілітації та корекції негативних наслідків девіантної та патогенної поведінки у кіберпросторі
Компетентності	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають

	<p>застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо</p> <p>СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими</p>
Очікувані результати	<p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій</p> <p>ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (_12_ год.) та практичних (_12_ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (_96_ год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи; підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, практичне завдання.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Загальні уявлення про девіантну поведінку та кіберпростір.</p> <p>ТЕМА 1. Введення у дисципліну.</p> <p>ТЕМА 2. Соціалізація особистості у кіберпросторі.</p> <p>ТЕМА 3. Кіберкультура та її феномени</p> <p>Змістовий модуль 2. Девіантна поведінка у кіберпросторі.</p> <p>ТЕМА 4. Девіації міжособистісних відношень у кіберпросторі.</p> <p>ТЕМА 5. Клінічні девіації у кіберпросторі та їх патогенні наслідки.</p> <p>ТЕМА 6. Юридичні питання психології кіберпростору</p>
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богуш В., Бровко В., Настрадін В. Основи кіберпростору, кібербезпеки та кіберзахисту. Ліра-К, 2021 2. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства: монографія / авт. колектив : Н. М. Токарева, А. В. Шамне, О. О. Халік [та ін.]; ред. Н. М. Токаревої. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с.

3. Немеш О.М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного змісту: Монографія. Київ: Слово, 2017. 391
4. Татьянчиков А.О. Кіберпсихологія: навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня магістра факультету психології, політології та соціології) Одеса: Фенікс, 2020. 31 с.
5. Теслик М.Н. Методичні вказівки до вивчення курсу «Психологія віртуального простору». Сумський державний університет, 2018. 42 с.

Додаткова:

1. Асєєва Ю.О. Комп'ютерна залежність, інтернет-залежність та кіберадикції (історичний огляд дефініцій) // PSYCHOLOGICAL JOURNAL. Volume 6. Issue 6, 2020.
2. Баранов О.А. Віртуальність і правове регулювання. Публічне право. 2017. № 1. С. 210-219
3. Гуменюк Л.Й. Соціально-психологічні фактори Інтернетадикції. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія психологічна. 2013. Вип. 1. С. 11-20.
4. Зінченко, О.В. Розвиток поняттєвого мислення підлітків у процесі інтернет-спілкування: автореферат... канд. психол. наук, спец.: 19.00.07 - пед. та вік. Психологія. К.: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка, 2016. 23 с.
5. Лучинкіна А.І., Плешаков В.І. Кіберсоціалізація людини: фактори і механізми соціалізації особистості в кіберпросторі. Актуальні проблеми психології. Зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. За ред. академіка С. Д. Максименка. Т. 11. К., 2013. С. 68–76.
6. Малкін В.М. Психологічні особливості самоконституювання суб'єкта у віртуальній реальності : автореферат... канд. психологічних наук, спец.: 19.00.01 - загальна психологія, історія психології. Одеса: МОН, молоді та спорту Укр. ДЗ "Південноукраїнський нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського", 2013. 20 с.
7. Andrew Dr Power. Cyberpsychology and Society: Current Perspectives, 2018. 232 p.
8. Olivia A. Hurley Giuseppe Riva and Carlo Galimberti. Sport Cyberpsychology, 2018. 242 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека НАУКМА // Електронний ресурс: <http://www.ukma.kiev.ua/pub/>
2. Електронна бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова // Електронний ресурс: lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka
3. Соціологія інтернету. Електронний ресурс: <http://elbib.in.ua/sotsiologiya-internetu-pidruchnik-online.html>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;

- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю.

Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання. Рівень знань оцінюється за 100-бальною шкалою

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	10 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Реферат Презентація Практичне завдання	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки задачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	4	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	4	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf .

	У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізнень:	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра практичної та клінічної психології

Силабус курсу до дисципліни

«Психолого-соціальні напрямки діяльності психологічних служб»

Обсяг	3 кредита (90)
Семестр, рік навчання	3 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Четверг 9.30, 11.20; zoom за посиланням: Платформа zoom
Викладач (-і)	ОЛЕНА ДАНИЛОВА
Контактний телефон	(050) 507 – 16-31
E-mail	daniлова.о@оnу.edu.ua
Робоче місце	кафедра практичної та клінічної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 10-12, вівторок 11.20-13.20 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Вивчення курсу <u>«Психолого-соціальні напрямки діяльності психологічних служб»</u> сприяє поглибленому розумінню методики роботи практичного психолога в межах діяльності психологічних служб в різних галузях.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсів
Мета курсу.	Мета курсу — ознайомлення студентів із методикою роботи практичного психолога в межах діяльності психологічних служб в системі освіти, в силових структурах, на підприємствах, в організаціях охорони здоров'я та інших соціальних інститутах.
Завдання дисципліни:	- сформувати знання з основних понять та принципів цієї галузі практичної діяльності психолога, її структуру та проблематику; - забезпечити формуванню компетенцій з використання вербальних та невербальних методів психологічної діагностики у роботі психолога-практика. - відпрацювати навички психологічної діагностики поведінки людей.
Компетентності	<i>Інтегральна компетентність.</i> Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) СК.13. Здатність визначати й пояснювати психологічні механізми формування, функціонування та розвитку психічних явищ, процесів, властивостей, виокремлювати причини та фактори, що диференціюють характер їх індивідуального функціонування та розвитку.

	Здатність використання вербальних та невербальних методів психологічної діагностики у роботі психолога-практика.
Очікувані результати	-ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР. 20 Демонструвати знання та розуміння основних законів психічної діяльності людини, що визначаються у загальній, віковій, соціальній, юридичній, політичній, клінічній психології, етнопсихології. Демонструвати вміння використовувати вербальні та невербальні методи психологічної діагностики у роботі психолога-практика.

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i> Курс буде викладений у формі лекцій (__24 год.) та практичних (6 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (60 год.). Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами: У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату та підготовку презентацій.
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Теоретичні засади практичної психології. Основи діяльності практичної психології. Тема 2. Практична психологія як галузь професійної діяльності.. Тема3. Розвиток практичної психології як національної системи психологічних служб. Тема4. Практикуючий і практичний психолог: зміст та особливості діяльності. Тема5. Напрямки психо-терапевтичної практики психологічних служб. Тема 6. Практична психологія в системі освіти.. Тема7.Основні види діяльності практичного психолога в закладах освіти. Тема 8. Організація діяльності психологічної служби у школі. тощо. Тема 9. Робота практичного психолога з учнями (студентами).
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта: Навч. посіб: Пер. з англ. — К.: Сфера, 1998. — 342 с. 2. Кацавець Р.С. Пенітенціарна психологія. Навч. посіб. / Р. С. Кацавець. К.: Алерта, 2018. 110 с. 3. Кісарчук З.Г. Психологічне консультування // Основи практичної психології. – К., 2001. – С. 267-283. 4. Кочерга О., Васильєв О. Дитячі страхи, неврози, темперамент / Корекційна робота психолога /Упоряд. О.Главник. – К.: Шкільний світ, 2002. – С.18-23. 5. Особистісно-професійне зростання: психологічні тренінги: навч.-метод. посіб. / за ред.: Л.В. Долинської, О.В. Теремчук. К. : Каравела, 2018. 560 с. 6. Воронова, В. І. Психологія спорту: навч. посіб. - 3-тє вид., без змін. К. : Олімп. л-ра, 2017. 272 с. 7. Васьківська С. П'ять вимірів психологічного консультування: навч.

посіб, Видавництво Ніка-Центр, 2019. 400 с.

8. Панок В. Г. Психологічна Служба. Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня Рута, 2012. 488с.
9. *Панок В.Г., Рудь Г.В.* Психологія життєвого шляху особистості: монографія. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 280 с.
10. *Панок В.Г.* Концепія національної соціально-психологічної служби / Педагогіка і психологія. – 1994, №2.
11. *Панок В.Г., Титаренко Т.М., Чепелева Н.В., Рибалка В.В.* Основи практичної психології: підручник. – К.: Либідь, 2006.–536с.
12. *Помиткіна Л.В.* Психодинамічна неконгруентність особистості: діагностика, корекція та консультування: монографія. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2007. – 180 с.

Допоміжна література:

1. Гуменюк Л.Й., Сулятицький І.В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 648 с.
2. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. для студ. ст. курсів психол. ф-тів та від-нь ун-тів. — Харків: Фоліо, 1996. — 237 с. 29
3. Карамушка Л. М. Модель психологічного консультування керівників закладів середньої освіти з проблеми психологічної готовності до управління // Психологія на перетині тисячоліть: Зб. наук. пр. учасн. П'ятих Костюківських читань. — К., 1998. — Т. 1. — С. 569–577. 30

Електронні інформаційні ресурси

<http://nbuv.gov.ua>
<http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
<https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>
<https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current>
<https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309>
<https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю.

Рівень знань оцінюється за 100–бальною шкалою

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	20
Практичний контроль	Робота на семінарських заняттях	5 балів	70
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Реферат	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	5	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	5	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізнень:</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості

Силабус курсу
ПСИХОСОМАТИЧНИЙ АСПЕКТ В ПОЗИТИВНІЙ
ПСИХОТЕРАПІЇ

Обсяг	5 кредитів (150)
Семестр, рік навчання	1 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	zoom за посиланням: Платформа zoom
Викладач (-і)	Ольга Литвиненко
Контактний телефон	
E-mail	o.lytvynenko@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості
Консультації	Онлайн-консультації. Середя 14.00-16.00 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

<i>Предмет вивчення дисципліни</i>	Навчальний курс «Психосоматичні аспекти в позитивній психотерапії» є одним із курсів циклу професійної підготовки магістрів психологічного відділення і включає сплановані та рівномірно розподілені складові теоретичної та практичної підготовки.
<i>Місце дисципліни освітній програмі:</i>	Дисципліна відноситься до вибіркового курсу
<i>Мета курсу:</i>	Мета курсу — підготувати магістрів до майбутньої наукової та практичної діяльності у галузях психотерапії, психокорекції та психосоматики за методом позитивної психотерапії.
<i>Завдання дисципліни:</i>	-вдосконалення знань про існуючі наукові підходи в галузях психотерапії, психокорекції та психосоматики; -здатність застосування теоретичних знань з Позитивної та Транскультуральної психотерапії до практичної роботи з особами з психосоматичним симптомом та людьми, хто потребують психологічної допомоги, психотерапевтичного втручання та реабілітації; -усвідомлення закономірностей наукової та практичної діяльності у професійному становленні; -набуття студентами навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психосоматичних феноменів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей у нормі та патології

	та навичок опрацювання психосоматичних та психопатологічних явищ за допомогою технік Позитивної та Транскультуральної психотерапії.
Компетентності:	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
Очікувані результати:	ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних (22 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (80 год.). Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами: У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; - наочні методи: мультимедійні презентації, ілюстрація, демонстрація; - методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату та есе, підготовку презентацій та практичних завдань.
Зміст навчальної дисципліни	ТЕМА 1. Історія розвитку Позитивної і Транскультуральної психотерапії. Основні принципи та теоретико-методологічні положення. ТЕМА 2 Теоретичні основи соціально-психологічної реабілітації. Реабілітаційні аспекти Позитивної і Транскультуральної психотерапії. ТЕМА 3 Технологічні аспекти реабілітаційної діяльності. Можливості використання Позитивної і Транскультуральної психотерапії для створення соціально-психологічних психокорекційних програм.

	<p>ТЕМА 4. Психологічна реабілітація у різних прошарок населення. Використання технік Позитивної і Транскультуральної психотерапії. Транскультуральність як можливість.</p> <p>ТЕМА 5. Історія психосоматичної медицини та сучасні теорії. Принципи психосоматичної терапії.</p> <p>ТЕМА 6. Психосоматичні аспекти Позитивної психотерапії. Методологічні засади роботи з психосоматичними проявами у клієнтів в Позитивної психотерапії.</p> <p>ТЕМА 7. Сім'я як система. Сімейний симптом і сімейна криза. Позитивна сімейна психотерапія. Використання транскультурального аспекту як можливість в сімейному консультуванні.</p> <p>ТЕМА 8. Діагностика і лікування психосоматичних хворих. Первинне інтерв'ю у методі Позитивної психотерапії.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хомуленко Т.Б. Основи психосоматики: навч.-метод. посіб., 2009. Режим доступу: https://books.google.bg/books?id=xhD9CQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false 2. Воронов М. Психосоматика, 2004. Режим доступу: https://booksmед.info/psixiatriya-psixologiya/1866-psixosomatika-voronov-prakticheskoe-rukovodstvo.html 3. Bräutigam W., Paul C., Von Rad M. Psychosomatische Medizin : Ein kurzgefaßtes Lehrbuch. Thieme Georg Verlag, 2997. 428 p. 4. Peseschkian N. Positive Psychosomatics. AuthorHouseUK, 2016, 654 p. 5. Positive Psychiatry, Psychotherapy and Psychology. Clinical Applications // Editors: E. Messias, H. Peseshkian, C. Cagande. – Switzerland: Springer Nature Switzerland AG, 2020. <p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іваненко Б. Психосоматичні аспекти функціонування психіки / Б. Іваненко // Психологічні перспективи / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Л. Засєкіна (голов. ред.) та ін.]. - Луцьк, 2009. - Вип. 13. - С. 151-158. - Бібліогр.: с. 157-158. 2. Основи психосоматики [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2017. - 144 назви. 3. Remmers, A. (2021). What Does Our Body Tell Us in Therapy?. "The Global Psychotherapist", Vol. 1, No.2, pp. 41-44. 4. Seligmann, M.E.P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study. American Psychologist. 50, 965-974, 1995. <p style="text-align: center;">Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Режим доступу: http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv 2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/

3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Режим доступу: http://psylib.kiev.ua/
4. American Psychologist. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: https://www.apa.org/pubs/journals/amp/
5. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: https://www.apa.org/pubs/journals/psp/
6. Science: (AAAS). Режим доступу: http://www.sciencemag.org
7. Taylor & Francis. Режим доступу: http://www.informaworld.com
8. ScienceDirect. Режим доступу: www.sciencedirect.com

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою вивчення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на семінарських заняттях;

програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: складання реферату та есе, підготовку доповідей та презентацій, виконання практичних завдань.

Форма підсумкового контролю - залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	Максимум
Усний контроль	опитування	3 бали	45
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	3 бали	45
Індивідуальне самостійне завдання	Доповідь-презентація Реферат Есе Практичне завдання	10 балів	10
Залік			100

Самостійна робота здобувачів

Форми	Методи контролю	Строки здачі завдань
Доповідь-Презентація	Презентація	<i>Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Реферат	Реферат	
Підготовка есе	Есе	
Підготовка практичного завдання	Опитування	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Доповідь-презентація	10	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Есе	10	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Реферат	10	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	10	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота

	оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

ОСНОВИ ПСИХОГЕНЕТИКИ

Обсяг	4 кредити (120)
Семестр, навчання	2 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	Вівторок 9.30, 11.20; zoom за посиланням: Платформа zoom
Викладач (-і)	Кононенко Оксана
Контактний телефон	
E-mail	o.kononenko@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. четвер 12-14. Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, Google Classroom, зустрічі он-лайн через Zoom, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Основи психогенетики» вивчає спадковість і мінливість психічних і психофізіологічних властивостей, що виникла на стику психології і генетики та практичне застосування в практичній психології.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
Мета курсу.	Мета курсу - розкрити психологічний зміст психогенетики, генетичної психології, психології індивідуальності, сформувані у студентів уявлення про сучасні та актуальні дослідження в межах психогенетики і психофізіології; сформувані загальнокультурні і професійні компетентності, у т.ч. здатність використовувати в прикладних дослідженнях базові знання з області теорії та методології психологічної науки.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - одержати знання щодо сутності, змісту, закономірностей ролі спадковості і середовища у формуванні психічних і психофізіологічних властивостей людини, навчитися оперувати психологічними поняттями дисципліни, аналізувати, з'ясувати психогенетичну та психофізіологічну детермінанти реабілітаційних заходів; - сформувані здатність до аналізу психогенетичних та психологічних умов проведення реабілітації; - здобути навички практичного застосування одержаних знань у сфері психогенетики, психологічних методів при дослідженні, сформувані навички рефлексивного аналізу поведінки і продуктів діяльності людини.
Компетентності	Інтегральна компетентність - здатність вирішувати складні

	<p>завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.</p> <p>СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p>
Очікувані результати	<p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i>	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (_18_ год.) та практичних (_22_ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (_120_ год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання есе, глосарію, реферату, анотування та підготовку презентацій.</p>
Зміст навчальної дисципліни		<p>Тема 1. Вступ до психогенетики. Основні генетичні категорії.</p> <p>Тема 2. Елементарні основи загальної генетики. Класифікація середовищ. Типи генотип-середовищних взаємодій. Статистичні методи психогенетики.</p> <p>Тема 3. Хромосомна теорія спадковості. Молекулярні основи спадковості.</p> <p>Тема 4. Методи психогенетики: популяційні, генеалогічні, подвійне,</p>

	<p>метод прийомних дітей, цитогенетичні, молекулярно-генетичні, біохімічні.</p> <p>Тема 5. Сучасні уявлення про генетичної патології у людини. Генні, хромосомні і геномні хвороби.</p> <p>Тема 6. Психогенетика психічних розладів.</p> <p>Тема 7. Психогенетика сенсорних здібностей та рухових функцій.</p> <p>Тема 8. Генетика психофізіологічних і фізіологічних показників. Психогенетика темпераменту.</p> <p>Тема 9. Психогенетика інтелекту.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кононенко О.І. Основи психогенетики/ О.І.Кононенко.- Одеса. «Удача». – 2011. –54 с. 2. Кононенко О.І. Методичні вказівки до курсу «Психогенетика та психофізіологія у реабілітології» для магістрів спеціальності "психологія" - Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова, 2018- 18с. 3. Кокур О.М. Психофізіологія . Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с. 4. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. – Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 194 с. 5. Маруненко І.М. / І.М.Маруненко, О.В. Тимчик, Є. О. Неведомська // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.: ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.-294с. 6. Сергієнко Л.П. Психогенетика: навчально-методичний комплекс: /Л.П. Сергієнко. –Миколаїв: «Барви України», 2009. – 148с. 7. Сергієнко Л.П. Практикум із психогенетики: навчальний посібник: /Л.П. Сергієнко. –Тернопіль: «Начальна книга», 2011. – 360с. <p>Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://nbuv.gov.ua 2. https://www.npa-ua.org/ 3. https://www.upa.guru/ 4. https://www.who.int/home 5. https://www.apa.org/

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості здобувача з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: реферати, презентації, практичні завдання.

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він

повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Поточний контроль	Робота на практичних заняттях	5-7 балів	55
Самостійне завдання	Презентація Реферат Практичне завдання Глосарій	5 балів	45
Разом за дисципліну			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Складання глосарію	<u>глосарій</u>	
Виконання практичного завдання	<u>практичне завдання</u>	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	5	відповідність змісту доповіді здобувача та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	5	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Глосарій	5	вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	5	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку
---	---

	(-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

Силабус курсу

ПСИХОЛОГІЯ СЕКСУАЛЬНОСТІ

Обсяг	4 кредита (120)
Семестр, рік навчання	2 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	_____
	Платформа zoom
Викладач (-і)	Кременчуцька Маргарита
Контактний телефон	
E-mail	mkk@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра диференціальної і спеціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. _____ Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна „Психологія сексуальності” вивчає закономірності та принципи психологічного розвитку жіночої та чоловічої сексуальності..
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
Мета курсу.	Мета: формування у студентів системи знань з психології сексуальності. Ознайомлення здобувачів з анатомо-фізіологічними і генетичними основами статевої приналежності, психологічними і соціальними проявами сексуальності людини, як складових суб'єктивного благополуччя та здоров'я особистості.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - продемонструвати місце психології сексуальності в системне психологічних знань; - ознайомити з основними теоретичними моделями статоворольового простору особистості. - доповнити знання про анатомо-фізіологічні і генетичні основи статевої приналежності; - розширити уявлення про психологічні складові сексуальності людини: етапи психосексуального розвитку, форми статевого життя, етапи сексуальної адаптації подружніх пар; - розширити уявлення про соціокультурну складову сексуальності людини: сексуальну культуру в різних людських спільнотах, форми і завдання сексуальної освіти, соціально-правові аспектами сексології. - розширити знання про найбільш поширені сексуальні розлади та психодіагностичні підходи в роботі з ними;

Компетентності	<p>КК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p>
Очікувані результати	<p>ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<p><i>i</i> Курс буде викладений у формі лекцій (_10_ год.) та практичних (_8_ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (_102_ год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: діалоги, дискусії, практичні завдання і підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, написання есе та практичні завдання .</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Основи психології сексуальності.</p> <p>Тема 1. Вступ до психології сексуальності.</p> <p>Тема 2. Біологічна складова сексуальності.</p> <p>Змістовий модуль 2. Соціокультурні та психологічні аспекти жіночої і чоловічої сексуальності.</p> <p>Тема3. Соціокультурна складова сексуальності</p> <p>Тема 4. Психологічна складова сексуальності.</p>
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Говорун Т.В. Соціалізація статі та сексуальності. - Тернопіль: Навч.книга, 2001. 240 с. 10. 2. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Стать та сексуальність: психологічний ракурс. Навіч. посібник. - Тернопіль: Навч.книга, 1999. – 384 с. 3. Діденко С.В. Психологія сексуальності і сексуальних стосунків: Навч.посібник. К.: Арістей, 2003. 321 с. 4. Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності.- К.: Академвидав,2009. 304 с.

5. Зигмунд Фрейд. Психологія сексуальності. Вид. Фоліо. 2018.153 с.
  6. Кришталь В.В. Сексуальна гармонія подружньої пари. К., 1990. 236 с.
  7. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексології, 1998. 456 с.
  8. Петрунько О. В. Актуальні проблеми сексуального виховання підлітків. Київ, ДЦССМ, 2004.
  9. Синєокий О.В. Основи кримінальної сексопатології: Навч. посібник для студ. ВНЗ. Суми.: Навч. книга, 2010. – 572 с.
  10. Шиделко А. В. Особливості чоловічої сексуальності: психологічний аспект// Теорія і практика сучасної психології. 2020. № 1. Т. 1. С. 97-100.
  11. Chernyavska, T., Yermakova, A., Kokorina, Y., Kolot, S., & Kremenchutska, M. (2022). Sexual Satisfaction as a Factor of Psychological Well-Being. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13(1), 292-307. <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/285>
- Електронні інформаційні ресурси**
1. «Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
  2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
  3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. URL: <http://psylib.kiev.ua/>
  4. American Psychologist. Journal of American Psychological Association. URL: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>
  5. The Journal of Social Psychology. URL: <https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current>
  6. Social Psychologe/ Journal of British Psychological Society. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309>
  7. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. URL: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>
  8. Science: (AAAS). URL: <http://www.sciencemag.org>
  9. Taylor & Francis. URL: <http://www.informaworld.com>
  10. ScienceDirect. URL: www.sciencedirect.com
  11. Маргарита Кременчуцька. Наукові публікації URL: <https://cutt.ly/GNhaaDS>

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	6 бали	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	15 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Реферат Презентація Есе Практичне завдання	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	<i>самостійної роботи. Тему та</i>
Написання есе	<u>есе</u>	<i>строк виконання обговорює з</i>
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	<i>викладачем.</i>

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	3	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Есе	3	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників

	<p>освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p>
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	<p>Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.</p>
<i>Мобільні пристрої</i>	<p>Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.</p> <p>Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.</p>

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра практичної та клінічної психології

Силабус курсу

КЛІНІЧНА ПСИХОДІАГНОСТИКА

Обсяг	3 кредитів (90)
Семестр, навчання	рік 3 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Четвер 12.50; zoom за посиланням: Платформа zoom
Викладач (-і)	Юнг Наталя
Контактний телефон	+380661110944
E-mail	2010@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра практичної та клінічної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 8.00-9.00, середа-8.00-9.00 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет дисципліни	вивчення	Навчальний курс "Клінічна психодіагностика" є одним із курсів циклу професійної підготовки магістрів і включає сплановані та рівномірно розподілені складові теоретичної та практичної підготовки
Місце дисципліни в освітній програмі:	в	Дисципліна відноситься до вибіркового курсу
Мета курсу.		Мета курсу – розкрити психологічний зміст клінічної психодіагностики, сформувати у студентів уявлення про сучасні та актуальні дослідження в межах клінічної психодіагностики; сформувати загальнокультурні і професійні компетентності, у т.ч. здатність використовувати в прикладних дослідженнях базові знання з області теорії та методології психологічної науки.
Завдання дисципліни:		- одержати знання щодо сутності, змісту, закономірностей ролі спадковості і середовища у формуванні психічних і психофізіологічних властивостей людини, навчитися оперувати психологічними поняттями дисципліни, аналізувати, з'ясувати продуктивні методики в клініці; - здобути навички практичного застосування одержаних знань у сфері клінічної психодіагностики, психологічних методів при дослідженні, сформувати навички аналізу поведінки і продуктів діяльності людини в клініці.
Компетентності		Інтегральна компетентність Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і

	<p>вимог.</p> <p>а) загальних (ЗК): ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.</p> <p>б) спеціальні компетентності (СК):СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Очікувані результати	<p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та практичних (8 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (72 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату, підготовку презентацій та практичних завдань.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Предмет і метод клінічної психодіагностики.</p> <p>Тема 2. Організаційні аспекти роботи клінічного психолога.</p> <p>Тема 3. Психологія хворого</p> <p>Тема 4. Психосоматичні співвідношення.</p> <p>Тема 5. Психологічні прояви хвороби. Клінічна діагностика.</p>

	<p>Тема 6. Психологія медичного працівника. Тема 7. Патологія психіки. Загальні положення.. Тема 8. Патологія інстинктів і потягів. Клінічна діагностика. Тема 9. Проблема людської агресивності Клінічна діагностика.. Тема 10. Патологія емоцій. Страхи, тривога, фобії Клінічна діагностика. Тема 11. Психодіагностика патології настрою Тема 12. Психодіагностика суїцидальна поведінка.</p>
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н. Г., Маркова М. В., Кондратюк А. І., Стукан Л. В.]. - Вінниця : [Горбачук І. П.], 2010. - 135 с. 2. Медична психологія: навч. посіб./ В. А. Абрамов [та ін.] ; ред. В. А. Абрамов. - Донецьк : Каштан, 2008. - 270 с. 3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим . –К.:Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006) 4. Морозов С. М., Бондар В. В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. — К. : ІПО КУ ім. Тараса Шевченка, 2001. — Ч. 1 : Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. — 114с. 5. Морозов С. М., Бондар В. В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. — К. : ІПО КУ ім. Тараса Шевченка, 2001. — Ч. 1 : Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. — 114с. 6. Психологія ; Медична психологія ; Психіатрія (термінологія) / Ігор Іванович... Кутько (уклад.). — Х., 1997. — 314с. — Укр., рос. та англ. мовами. 7. Шебанова С.Г., Шебанова В.І. Клінічна психологія: навчально-методичний посібник. – Херсон, 2009.- 192 с. 8. Вишталенко О.Д., Кириченко О.М., Юнг Н.В. Методичні рекомендації до курсу «Клінічна психодіагностика. Проєктивні методики в клініці» для студентів спеціальність 053 «Психологія» - Одеса : Букаев В.В.:.- 2019.-36с. 9. Budyanskiy N.F., Vishtalenko E.D., Yung N.V. The course of lectures of general psychology. Part 2 – Odessa: publisher Bukaeв V.V., 2017. – 100 p. <p>Електронні інформаційні ресурси http://nbuv.gov.ua http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv https://www.apa.org/pubs/journals/amp/ https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309 https://www.apa.org/pubs/journals/psp/</p>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту, що отримується за результатами

всіх видів поточного контролю.

Рівень знань оцінюється за 100–бальною шкалою

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	20
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	5 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Реферат Практичне завдання	10 балів	20
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	3	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	3	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	4	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної

	доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

Силабус курсу

ПСИХОДІАГНОСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АРТ-ТЕРАПІЇ

Обсяг	4 кредити (120годин)
Семестр, рік навчання	2 семестр 1 рік навчання
Дні, час, місце	..... Платформа zoom
Викладач (-і)	Артюхіна Наталія
Контактний телефон	
E-mail	n.artiukhina@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 14.00 -16.00 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Методи та методики, що використовуються в арт-терапії з діагностичною метою
Місце дисципліни освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
Мета курсу:	Мета курсу - ознайомлення студентів з інноваційними діагностичними методами арт-терапії для підвищення ефективності діяльності в області психологічної корекції й розвитку особистості. Основна увага при вивченні курсу приділяється застосуванню діагностичних можливостей арт-терапії (проективної арт-терапевтичної продукції) для вирішення широкого кола психолого-соціальних завдань, які пов'язані зі збереженням і відновленням психічного здоров'я населення, розвитком інтелектуального і емоційно-морального потенціалу людей, профілактикою та вирішенням конфліктних ситуацій.

Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів з діагностичним потенціалом арт-терапії, як з інструментом прогресивної психологічної допомоги. - вчити студентів самостійно проводити арт-терапевтичну діагностику та грамотно інтерпретувати дані з урахуванням існуючої багатопланової інтерпретації отриманих результатів. - формувати у майбутніх психологів здатність до критичного аналізу отриманих результатів та їхньої оцінки; - формувати уміння застосовувати отриманні знання у практичній роботі в різних галузях психологічної практики.
Компетентності:	<p>ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Очікувані результати:	<p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно - комунікаційних технологій.</p> <p>ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (__18__ год.) та практичних (__22__ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (__80__ год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p>
--------------------------------	--

	<p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; - наочні методи: презентації, ілюстрація, демонстрація; - методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, підготовка та здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання опорних конспектів та тезаурусу за темами, доповідь, практичні та творчі завдання.</p>
<p><i>Зміст навчальної дисципліни</i></p>	<p>ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОДІАГНОСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ МАЛЮНКА В АРТ-ТЕРАПІЇ</p> <p>Тема 1. Психодіагностичний потенціал малюнка в арт-терапії. Історія питання. Символоутворення та внутрішні механізми психічної саморегуляції.</p> <p>Тема 2. Основні підходи до аналізу образотворчої продукції. Основні проблеми та особливості застосування.</p> <p>Тема 3. Психологічний підхід до аналізу малюнків. Правило адекватності. Типології завдань для тестів-малюнків.</p> <p>Тема 4. Загальні схеми інтерпретації показників та критеріїв для аналізу малюнків в казкотерапії. Формування завдань психологічної роботи та логіка розстановки пріоритетів у вирішенні проблем.</p> <p>Тема 5. Інтерпретація образотворчої продукції в ізотерапії (малюнки, колажі) та піскової терапії. Основні принципи інтерпретації психодіагностичної продукції в арт-терапії.</p> <p>ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СИМВОЛІЧНІ ОБРАЗИ ЯК МАТЕРІАЛ ДЛЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ В АРТ-ТЕРАПІЇ</p> <p>Тема 6. Колір та його психодіагностичне значення в арт-терапії: загальне уявлення про колір, функції кольору, рівні впливу кольору, онтогенетичний аспект кольору, приватні системи колірних уявлень, принципи та техніки роботи з кольором.</p> <p>Тема 7. Геометричні форми як знаки позасвідомої сфери психіки, як першоелемент і найбільш елементарний прояв архетипу. Експериментальне дослідження архетипів Карла Юнга. Сучасні дослідження універсальних патернів: архетипи й гештальт.</p> <p>Тема 8. Психографіка, як метод дослідження психічних процесів і особистості. Фігура людини як базовий архетип індивідуального й колективного самопізнання. Феномен психосемантичного ізоморфізму.</p> <p>Тема 9. Поняття про мандалу та її роль в культурно-історичному просторі людства. Принципи інтерпретації образотворчої продукції, з урахуванням символічного характеру образів. Створення мандал в арт-терапії. Сфера застосування.</p> <p>Тема 10. Загальний алгоритм інтерпретації мандал: особистісний та архетиповий рівні. Аналіз малюнків з використанням критеріїв великого кола мандали.</p>
<p><i>Перелік рекомендованої літератури</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с. 2. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 232 с.

3. Королев К. Енциклопедія символів, знаків, емблем, 2015, 604 стор.
4. Магдисюк Л. І. Казкотерапія в психологічному консультуванні дітей та дорослих: навч. Посіб. для студ. вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації / Людмила Іванівна Магдисюк, Раїса Петрівна Федоренко, Марія Іванівна Замелюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2019. – 152 с.
5. Нідзельська Ю.М. Базові особливості в дослідженні архетипів і символів через призму сучасного мовознавства та лінгвокультурології. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації, Том 29 (68) № 1 , 2018, С.25-29.
6. Психолого-педагогічна допомога особистості засобами арттерапії: міжнародна колективна монографія / за заг. ред. Т. А. Ткачук, Н. О. Бочаріна / Переяслав (Київ.обл.) : Домбровська Я. М., 2020. 237 с.
7. Шаян В. Українська символіка. Центр навчальної літератури. Київ., 2019, 36 стор.
8. Арт-терапія як засіб корекції тривожності у клієнтів / Л. І. Магдисюк, І. О. Рубцова // Інноваційні арт-терапевтичні технології: матеріали I Всеукр. наук. інтернетконф., 12 березня 2019 р., м. Переяслав-Хмельницький / [за заг. ред.: В. А. Вінс, Т. М. Кузьменко, І. М. Зозуля] / Переяслав-Хмельницький (Київ. Обл.): Домбровська Я. М., 2019. – С. 94-97.
9. Арт-технології в роботі практичного психолога з особами пізньої зрілості / Л. І. Магдисюк, О. М. Хлівна // Інноваційні арт-терапевтичні технології: матеріали I Всеукр. наук. інтернетконф., 12 березня 2019 р., м. Переяслав-Хмельницький / [за заг. ред.: В. А. Вінс, Т. М. Кузьменко, І. М. Зозуля] / Переяслав-Хмельницький (Київ. Обл.): Домбровська Я. М., 2019. – С. 97-101.
10. A'Court, B. The art of tenderness: Embodied wisdom in ecological art therapy. *Ecopoiesis: Eco-Human Theory and Practice*, 2(2). 2021. (pp.20-28.)
11. A'Court, B. 'A communion of subjects' holistic eco art therapy: Integrating embodiment and environment in art therapy. In A. Kopytin & M. Rugh (Eds.), "Green studio": Nature and the arts in therapy. Nova Science Publishers. 2016. (pp. 47–76)
12. Burns R.C., S Kaufman H. (Author) Kinetic Family Drawings: An Introduction to Understanding Children Through Kinetic Drawings Hardcover – Import, September 10, 2017, 160 pages.
13. Crenshaw D.A., Brooks R, Sam Goldstein S. Play Therapy Interventions to Enhance Resilience (Creative Arts and Play Therapy). The Guilford Press; Illustrated edition (May 4, 2015), 251 pages
14. Furth, Gregg M. The secret world of drawings: healing through art. Boston: Sigo Press, 2018, 150 pages
15. Jennings S., McCarthy D. Healthy Attachments and Neuro-Dramatic-Play (Arts Therapies) Jessica Kingsley Publishers; 1st edition (November 15, 2010), 272 pages
16. Julia Cameron The Artist's Way Workbook. Souvenir Press, 2020, 176p.
17. Jung C. , von Franz M-L, Henderson J. L., Jaffé A, Jacobi J. Man and His Symbols. Random House Publishing Group. 2012. 585 pages.
18. King P. Train Your Empathy: How to Cultivate the Single Most

	<p>Important Relationship Skill. Big Mind LLC (September 11, 2022). 207 pages</p> <p>19. Malchiodi C. A., Crenshaw D.A. What to Do When Children Clam Up in Psychotherapy: Interventions to Facilitate Communication (Creative Arts and Play Therapy), The Guilford Press; 1st edition (June 30, 2017), 247 pages.</p> <p>20. Malchiodi C.A., Perry B.D. (Foreword) Creative Interventions with Traumatized Children (Creative Arts and Play Therapy), The Guilford Press; Second edition (August 9, 2021), 364 pages.</p> <p>21. Tredwell D. Trauma Focused Art Therapy: TFAT Thesis by Darcie Tredwell. Independently published. Paperback – Dec 7 2020, 126 pages.</p> <p>Електронні інформаційні ресурси</p> <p>1. pidruchniki.com https://pidruchniki.com/14860110/psihologiya/proektivni_metodiki_diagnostuvannya_osobistosti</p> <p>2. Проективні методики дослідження особистості. І.М. Галян https://pidru4niki.com/15931106/psihologiya/proektivni_metodiki_doslidzhennya_osobistosti</p> <p>3. Методика "Неіснуюча тварина". Мацко Л., Прищак М., Первушина Т. https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/11prishak_osnovy_psiholog_pedagogiki_labpraktik/13.html</p> <p>4. Арт-терапія: види роботи з дорослими, опис і техніки https://mozilla-team.org.ua/art-terapiya-vidi-roboti-z-doroslimi-opis-i-tehniki/</p>
--	--

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	3 бали	60
Індивідуальне самостійне завдання	Складання опорних конспектів	2бали	10
	Доповідь-презентація	2бали	
	Творче завдання	3бали	
	Практичне завдання	3 бали	
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів

Форми	Методи контролю	Строки здачі завдань
Складання опорних конспектів	<u>ОКЛ</u>	<i>Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Виконання творчої роботи	<u>звіт</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	
Підготовка доповіді - презентації	<u>Доповідь – презентація</u>	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Складання опорних конспектів (ОКЛ)	2	Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо. Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі та ОКЛ. 2 бали нараховуються студентам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом. 1 бал нараховується студентам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.
Виконання творчої роботи	3	Самостійність та змістовність виконання творчого завдання з наявністю самоаналізу.
Практичне завдання	3	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.
Доповідь-презентація	2	Здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та записень:	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу
АКМЕОЛОГІЯ

Обсяг	3 кредита (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Четвер 12.50, 14.20 Платформа zoom
Викладач (-і)	Євгенія Базика
Контактний телефон	
E-mail	evgenija.bazyka@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 17-18, середа 13-14 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, Google Classroom, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

<i>Предмет вивчення дисципліни</i>	Навчальна дисципліна «Акмеологія» вивчає закономірності і механізми розвитку та саморозвитку людини у період середньої та пізньої дорослості. Основна увага приділяється розвитку «акме» у професіогенезі
<i>Місце дисципліни в освітній програмі:</i>	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
<i>Мета курсу.</i>	Ознайомити здобувачів вищої освіти з предметом та понятійним апаратом акмеології. Розкрити сутність акмеологічного підходу щодо вивчення закономірностей досягнення вершин професіоналізму та творчості. Сприяти розвитку внутрішнього потенціалу, високого професіоналізму та творчої майстерності фахівця, який працює в системі соціоамічних професій, що складають основу його професійного іміджу й життєвого досвіду.
<i>Завдання дисципліни:</i>	-надати уявлення про акмеологічний підхід до періодизації вікового розвитку людини - ознайомити з етапами дорослості і зрілості як найважливішими для акмеології -формування акмеологічної компетентності (акмемотиваційної, когнітивної, діяльнісної та особистісної компоненти) фахівців -ознайомити з прикладною акмеологією у структурі акмеологічного знання
<i>Компетентності</i>	ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. ЗКЗ. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

	СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію
Очікувані результати	ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	Курс буде викладений у формі лекцій (<u> 10 </u> год.) та практичних (<u> 8 </u> год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (<u> 72 </u> год.). Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами: Словесні: проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій. Наочні: мультимедійні презентації Практичні: розв'язання проблемних задач; практичні роботи; методи самотестування; самовиховання, диспути. Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, доповіді та практичних завдань, робота над творчим завданням.
Зміст навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади становлення та розвитку акмеології як науки Тема 1. Предмет акмеології та її місце у системі наук Тема 2. Акмеологічний підхід до періодизації вікового розвитку людини Змістовий модуль 2. Дорослість і зрілість як найважливіший для акмеології ступінь життєвого циклу людини Тема 3. Психологія середньої дорослості Тема 4. Зміни в професійній сфері особистості середнього дорослого віку Тема 5. Прикладна акмеологія
Перелік рекомендованої літератури	1. Акме-педагогіка: інтерактивне навчання дорослих. Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : моногр. / редкол.: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Я.С. Фруктова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 912 с. 2. Вікова психологія. Сергеєнкова О.П. та ін.. Київ: «Центр учбової літератури», 2012. 376 с. 3. Гладкова В.М., Пожарський С.Д. Основи акмеології: Підручник. Львів: Новий Світ, 2020. 320 с. 4. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Гендерна психологія. К.: Видавничий центр «Академія», 2006. 5. Калаур, С., Сорока, О. Потенціал акмеології у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності: методологічні та практичні акценти. Social Work and Education. Vol. 7, No. 1. Ternopil-Aberdeen, 2020. pp. 124-134. DOI: 10.25128/2520-6230.20.1.9.

	<p>6. Ніколаєску І. О. Практичні основи акмеологічного розвитку особистості в умовах освітньо-інформаційного простору: навчально-методичний посібник / І. О. Ніколаєску. – Черкаси : ОПОПП, 2012. – 252с.</p> <p>7. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 376 с.</p> <p>8. Пальчевський С.С. Акмеологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів — Київ: Кондор, 2008,- 398 с.</p> <p>9. Теорія і практика професійної акмеології: монографія / Вознюк О.В., Дубасенюк О.А., Костюшко Ю.О., Осадчук Н.П., Сидорчук Н.Г. – Житомир : Вид-во ПП "Євро-Волинь", 2020. 392 с.</p> <p>Електронні інформаційні ресурси</p> <p>1. http://nbuv.gov.ua Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського.</p> <p>2. http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv</p> <p>3. https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current</p> <p>4. https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309</p> <p>5. https://www.apa.org/pubs/journals/psp/</p> <p>6. http://acmeology.elpub.ru/jour/index</p> <p>7. Українська Академія Акмеологічних Наук https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/ukrainska-akademiiakmeolohii.html</p>
--	---

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Кількість балів за поточний контроль - 60.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 40.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	3 бали	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	4 бали	20
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація	2 бали	10
	Реферат	1 бал	

	Доповідь	2 бали	
	Творче завдання	3 бали	
	Практичне завдання	2 бали	
Підсумковий контроль (Іспит)			40
Всього			100

Самостійна робота здобувачів

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Доповідь	<u>доповідь</u>	
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	
Творче завдання	<u>творче завдання</u>	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація,	2	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	1	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Доповідь	2	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.
Творче завдання	3	здатність самостійно опрацювати частину програмного матеріалу, систематизувати, узагальнити, закріпити та практичне застосувати ці знання із навчального курсу, підготувати творче завдання. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень.

Критерії оцінювання під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
30-40 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
25-29 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак містять певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних

	прикладів.
15 – 24 бали	достатні знання навчального матеріалу, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв’язанні практичних прикладів;
10-14 балів	слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабе застосування теоретичних знань при розв’язанні практичних прикладів;
1- 9 балів	слабкі знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невміння розв’язувати практичні приклади.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та записень:</i>	Відвідування практичних занять є обов’язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об’єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємо підтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

СИЛАБУС

ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ І БІЗНЕСІ

Обсяг	3 кредити (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	_____ Платформа Zoom
Викладач	Чернявська Тетяна , доктор психологічних наук, професор
Контактний телефон	
E-mail	chernyavskaya@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра диференціальної і спеціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. _____ Платформа Zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Психологічна реабілітація в менеджменті і бізнесі» вивчає: 1) екстремальні умови роботи в сучасному бізнесі: дефіциту часу і інформації; фінансового ризику; інтенсивної роботи; 2) питання організації психологічної допомоги менеджерам і бізнесменам з метою подолання наслідків управлінської діяльності і бізнес-діяльності в екстремальних умовах сучасного бізнесу; 3) різні можливості для зменшення впливу чинників, що обмежують ефективну професійну діяльність менеджерів і бізнесменів та для забезпечення їм можливості досягти оптимальної соціальної інтеграції зі співробітниками, керівниками, клієнтами, партнерами, представниками інших організацій.
Місце дисципліни в освітній програмі:	<i>Вибіркова дисципліна</i>
Мета курсу	Мета: формування знань теоретичних і практичних аспектів процесу психологічної реабілітації в екстремальних умовах сучасного менеджменту і бізнесу, формування практичних навиків використання психологічних методів та технологій в системі психологічної реабілітації та застосування їх в управлінській діяльності, в професійній бізнес-діяльності чи при психологічному консультуванні менеджерів та бізнесменів.

<p>Завдання дисципліни:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів з основними положеннями психології менеджменту і бізнесу; - ознайомити студентів із актуальними проблемами щодо психічного навантаження і методів його зниження у професійній бізнес-діяльності; - усвідомити психологічні закономірності професійного становлення та особистісного зростання менеджерів і бізнесменів в сучасних екстремальних умовах; - ознайомити з сучасними принципами, підходами та методами в реабілітаційному процесі; - узагальнити та систематизувати практику, досвід застосування методів психологічного супроводу соціально-психологічної реабілітації менеджерів та бізнесменів; - формувати вміння стресостійкості особистості; - розвивати емоційну саморегуляцію особистості.
<p>Компетентності</p>	<p style="text-align: center;">Інтегральна компетентність</p> <p>Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p>
<p>Очікувані результати</p>	<p>Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР9. Пропонувати способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ПР12. Застосовувати відповідну наукову інформацію щодо вирішення проблем профілактики, збереження, відновлення здоров'я та реабілітації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p>

ОПИС КУРСУ

	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (__10__ год.) та практичних (__8__ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (__72__ год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p>
--	---

<p>Форми і методи навчання</p>	<p>– словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та виконання індивідуальних завдань: складання реферату і підготовку презентацій та практичні завдання.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕСУ Тема 1. Вибір менеджменту, бізнесу як професійної діяльності особистості. Тема 2. Психологічна реабілітація особистості. Тема 3. Стрес-менеджмент. ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ ТА ПІДВИЩЕННЯ ОСОБИСТОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ Тема 4. Емоційна реабілітація особистості. Тема 5. Підвищення особистої ефективності.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гоулман Д. Емоційний інтелект у бізнесі. Як стати успішним у житті та кар'єрі; [пер. з англ. Ю. Шекет]. Харків.: Vivat. 2021, 528 с. 2. Дэвид С. Эмоциональная гибкость. Как научиться радоваться переменам и получать удовольствие от работы и жизни. 2017. 304 с. URL: https://cutt.ly/2CeYVya 3. Изард К.Э. Психология эмоций. 2012. 464 с. URL: https://cutt.ly/ICeGMHh 4. Карамушка Л.М., Ткалич М.Г. Самоактуалізація менеджерів у професійно-управлінській діяльності (на матеріалі діяльності комерційних організацій): монографія. Київ – Запоріжжя: Просвіта, 2009. 260 с. 5. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики; [пер. с англ. А.М. Татлыдаевой]. 1999. 430 с. URL: https://cutt.ly/aKEsnC8 6. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с. URL: https://cutt.ly/jNoWDLx 7. Особистісно-професійне зростання: психологічні тренінги: навчально методичний посібник / За ред. проф. Л.В. Долинської, проф. О.В. Темрук. К.: Каравела, 2017. 560 с. 8. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г. Самоменеджмент: навч. пос. Вінниця: ВНТУ, 2021. 170 с. 9. Селье Г. Стресс без дистресса. 1979. 124 с. URL: https://cutt.ly/8Ce9mXS 10. Чернявская Т.П. Психология успешности личности в бизнесе: монография. Одесса: Астропринт, 2010. 288 с. URL: https://cutt.ly/iCesOHv 11. Швалб Ю.М., Данчева О.В. Практична психологія в економіці та бізнесі. Київ: Лібра, 1999. 270 с. 12. Юрик Н.Є. Самоменеджмент: курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 89 с. URL: https://cutt.ly/ECdp0dy <p>Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського:

http://nbuv.gov.ua 2. American Psychologist Journal: https://cutt.ly/zV6yVxw International Journal of Scientific Research and Management: https://cutt.ly/jV6uTxx
---

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Кількість балів за поточний контроль - 60.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 40.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	Максимум
Усний контроль	опитування	2 бали	20
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	3 бали	30
Індивідуальне самостійне завдання	Реферат, Презентація, Практичне завдання	10 балів	10
Підсумковий контроль (Іспит)			40
			100

Самостійна робота здобувачів

Форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>Презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>Реферат</u>	
Написання есе	<u>Есе</u>	
Виконання практичного завдання	<u>Звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	3	<i>відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.</i>

<i>Реферат</i>	3	<i>здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.</i>
<i>Есе</i>	3	<i>здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови</i>
<i>Практичне завдання</i>	4	<i>Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.</i>

Критерії оцінювання під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
30-40 балів	<i>міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.</i>
25-29 балів	<i>міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак містять певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.</i>
15 – 24 бали	<i>достатні знання навчального матеріалу, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів;</i>
10-14 балів	<i>слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабе застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних прикладів;</i>
1- 9 балів	<i>слабкі знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невміння розв'язувати практичні приклади.</i>

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедалайнів та перекладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перекладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова https://cutt.ly/cBi1DaX У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізнь</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим

	із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості

Силабус курсу

ПСИХОСОДИНАМІЧНА ТЕРАПІЯ ХАРАКТЕРУ

Обсяг	3 кредити (90)
Семестр, рік навчання	2 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	zoom за посиланням: Платформа zoom
Викладач (-і)	Ольга Литвиненко
Контактний телефон	
E-mail	o.lytvynenko@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості
Консультації	Онлайн-консультації. Середя 14.00-16.00 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальний курс «Психодинамічна терапія характеру» циклу професійної підготовки магістрів психологічного відділення і включає сплановані та рівномірно розподілені складові теоретичної та практичної підготовки.
Місце дисципліни освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсів
Мета курсу:	Мета курсу — підготувати магістрів до майбутньої наукової та практичної діяльності у галузі психотерапевтичної допомоги з набуттям компетенції психодинамічного мислення та можливостей трансформування деяких особливостей характеру людини за допомогою інструментарію психодинамічної психотерапії..
Завдання дисципліни:	-- вдосконалення знань про існуючі наукові підходи в галузі психотерапії; - здатність застосування теоретичних та практичних знань з різних напрямків психодинамічної психотерапії до роботи з різними типами характеру; - усвідомлення закономірностей наукової та практичної діяльності у професійному становленні.
Компетентності:	Інтегральна компетентність Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і

	<p>вимог.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Очікувані результати:	<p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних (22 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (80 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <p>словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія;</p> <p>наочні методи: мультимедійні презентації, ілюстрація, демонстрація;</p> <p>методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.</p> <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату та есе, підготовку презентацій та практичних завдань.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>ТЕМА 1. Теоретичні основи психоаналітичної терапії.</p> <p>ТЕМА 2 Принципи організації та проведення психодинамічної сесії.</p> <p>ТЕМА 3. Сучасні характерологічні теорії та класифікації особистості.</p> <p>ТЕМА 4. Техніки психодинамічної та психодинамічної психотерапії в роботі з різними структурами особистості.</p>
Перелік рекомендованої літератури	<p>Основна</p> <p>Бурлачук Л. Ф. Основы психотерапии : учеб. пособ. / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К. : Ника-Центр, 2001. – 320 с.</p>

Каліна Н. Ф. Психотерапія / Надія Федорівна Каліна. – К. : Академвидав, 2010. – 288 с.

Карпенко Є.В. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. – Дрогобич : Посвіт, 2015. – 116 с.

Positive Psychiatry, Psychotherapy and Psychology. Clinical Applications // Editors: E. Messias, H. Peseshkian, C. Cagande. – Switzerland: Springer Nature Switzerland AG, 2020.

Додаткова

Наративні психотехнології / Чепелева Н. В., Смульсон М. Л., Шиловська О. М, Гуцол С. Ю. ; за заг. ред. Н. В. Чепелевої. – К. : Главник, 2007. – 144 с.

Рудестам К. Групповая психотерапия, 2004. Режим доступу: . – <https://psylib.org.ua/books/rudes01/index.htm>

Руководство по психодраме / Под ред. М. Карп, П. Холмса, К. Б. Таувон / Пер. с англ. О. П. Прокоповой ; под. ред. П. П. Горностая. – К. : Изд. П. Горностай, 2013. – 344 с.

Ялом И. Групповая психотерапия: теория и практика, 2015. Режим доступу: <https://topliba.com/books/747522>

Peseschkian N. Positive Psychosomatics. AuthorHouseUK, 2016, 654 p.

Seligmann, M.E.P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study. American Psychologist. 50, 965-974, 1995.

Електронні інформаційні ресурси

Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Режим доступу: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>

American Psychologist. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>

Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>

Science: (AAAS). Режим доступу: <http://www.sciencemag.org>

Taylor & Francis. Режим доступу: <http://www.informaworld.com>

ScienceDirect. Режим доступу: www.sciencedirect.com

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: реферати, презентації, практичні завдання.

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 40.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	Максимум
Усний контроль	опитування	балів	25
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	балів	25
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Реферат Есе Практичні завдання	10 балів	10
Підсумковий контроль (Іспит)			40
Підсумковий бал			100

Самостійна робота здобувачів

Форми	Методи контролю	Строки здачі завдань
Презентація	Презентація	<i>Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Реферат	Реферат	
Підготовка есе	есе	
Практичне завдання	Звіт	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Доповідь-презентація	3	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Есе	3	здатність продемонструвати розвиток власної думки,

		зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Реферат	4	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	3	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

Критерії оцінювання під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
30-40 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
25-29 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак містять певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
15 – 24 бали	достатні знання навчального матеріалу, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів;
10-14 балів	слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабе застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних прикладів;
1- 9 балів	слабкі знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невміння розв'язувати практичні приклади.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика відвідування	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20

запізень:	балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка аудиторії:	в Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

ТРАНЗАКТНИЙ АНАЛІЗ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Обсяг	3 кредитів (90)
Семестр, навчання	рік 1 семестр 2 рік навчання; рівень вищої освіти - другий (магістерський)
Дні, час, місце	Середа 11.20, 12.50 Платформа zoom
Викладач (-і)	Білова Маргарита
Контактний телефон	
Е-mail	m_bilova83@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Четвер 14.30 – 16.30 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет дисципліни	Спецкурс «Транзактний аналіз у психологічній практиці» закладає основи практичної професійної підготовки майбутніх фахівців
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсів
Мета курсу.	Мета: створення умов для засвоєння студентами основних загальних уявлень щодо методологічних, науково-методичних та прикладних проблем концепції транзактного аналізу з точки зору їх впровадження в практичну діяльність.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомити з сучасними концепціями транзактного аналізу; - сформувати знання основних методів і технологій транзактного аналізу; - сформувати володіння методами діагностики его-станів особистості, процесів взаємодії, та життєвого сценарію в руслі сучасних концепцій транзактного аналізу; - розвинути навички діагностики, розуміння, використання і управління особистісними его-станами для вдосконалення міжособистісних відносин.
Компетентності	<p>К. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу</p>

	<p>залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Очікувані результати	<p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i>	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та практичних (8 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (72 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, практичне завдання та написання есе.</p>
Зміст навчальної дисципліни		<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПЦІЇ ТРАНЗАКТНОГО АНАЛІЗУ.</p> <p>Тема 1. Введення в Транзактний аналіз.</p> <p>Тема 2. Феномен спілкування в концепції ТА.</p> <p>Тема 3. Поняття «сценарій життя» в концепції ТА.</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИ ТРАНЗАКТНОГО АНАЛІЗУ В ПСИХОЛОГІЧНОМУ КОНСУЛЬТУВАННІ.</p> <p>Тема 4. Природа терапевтичних взаємин у консультуванні.</p> <p>Тема 5. Основні методи і прийоми роботи з різними типами клієнтів в концепції ТА.</p>
Перелік рекомендованої літератури		<ol style="list-style-type: none"> 1. Berne, Eric. Games People Play: The Psychology of Human Relationships. Published by Penguin Books, 2009. – 216 p. 2. Berne, Eric. Transactional Analysis in Psychotherapy : A Systematic Individual and Social Psychiatry. Publisher Literary Licensing, LLC. 2013. – 270 p. 3. Berne, Eric. What Do You Say After You Say Hello : Gain control of your conversations and relationships. Transworld Publishers Ltd. London, United Kingdom. 2018. – 512 p. 4. Cox M. The relationship between ego state structure and function: a diagrammatic formulation // Cox M. - TAJ, v.29, N.1, 1999. 5. Dusay J. Egograms and the "Constancy hypothesis" // Dusay J. - TAJ, v.2, N.3, James R. Allen. The Experienced Self as a Developmental Line and Its Use in Script Work // Allen J. R. TAJ v. 41, 2011 - Issue 1 6. Gloria Noriega Gayol. Untangling the Family Tree: Using the

- Transgenerational Script Questionnaire in the Psychotherapy of Transgenerational Trauma. // Gayol Gloria Noriega TAJ 2019
7. Gunter Mohr. Pattern Theory as a Metaperspective for Change. // Mohr G. TAJ, v/ 42, Issue 2, 2012
  8. Levin P. Becoming the way we are Drego P.A. Paradigms and models of ego states // Levin P. -TAJ, v.23, N.1, 1993.
  9. McNeel J.R. The Parent interview // McNeel J.R. - TAJ, v.6, N.1.
  10. Stunz E.C. Multiple chairs technique // Stunz E.C. - TAJ, v.3, N.2.
  11. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика / А. Ф. Бондаренко. – К. : Освіта України, 2007. – 332 с.
  12. Вайт Т. Остаться в живых. Руководство по антисуицидальному контракту / Т. Вайт. – К.: Интерсервіс, 2018. – 68 с. – это можно в додаткову
  13. Мушкевич М. І. Основы психотерапии: навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна; за ред. М. І. Мушкевич. – Вид. 3-ге. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 420 с.
  14. Стайнер К. Эмоциональная грамотность: интеллект с сердцем. / К. Стайнер. - Киев: ТОВ «НВП «Интерсервіс», 2016. - 303 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://nbuv.gov.ua>
2. <http://psylib.kiev.ua/>
3. <https://ericberne.com/>
4. <https://karpmandramatriangle.com/>
5. <https://www.simplypsychology.org/transactional-analysis-eric-berne.html>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Кількість балів за поточний контроль - 60.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 40.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	2 бали	20
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	3 бали	30

Індивідуальне самостійне завдання	Реферат, Презентація, Практичне завдання Есе	10 балів	10
Підсумковий контроль (Іспит)			40
Загальні бали			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Написання есе	<u>есе</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	2	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Есе	3	здатність узагальнювати теоретичний матеріал та викладати його на прикладах професійної діяльності практичного психолога
Практичне завдання	3	самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

Критерії оцінювання під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
30-40 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
25-29 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак містять певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
15 – 24 бали	достатні знання навчального матеріалу, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів;
10-14 балів	слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабе застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних прикладів;
1- 9 балів	слабкі знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невміння розв'язувати практичні приклади.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізнень:	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

Силабус курсу

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ В СИТУАЦІЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ

Обсяг	3 кредити (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	понеділок 9.30 _____ Платформа zoom
Викладач (-і)	Коваль Ганна, Кременчуцька Маргарита
Контактний телефон	
E-mail	mkk@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра диференціальної і спеціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 13-14, середа 10-11. Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна „ Психологія особистості в ситуації невизначеності та ризику ” вивчає закономірності особливості поведінки людини у ситуації невизначеності та ризику.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
Мета курсу.	Мета: формування системи знань по методологічних і теоретичних підходах до вивчення проблем психології невизначеності, прийняття рішень і ризику. Отримати компендіум психодіагностичних методик для роботи з особистістю у складних ситуаціях вибору.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> • навчити розрізняти ситуації невизначеності, ризику і прийняття рішень, • діагностувати інтелектуально-особистісні характеристики психологічної регуляції прийняття рішень в ситуаціях невизначеності та ризику, • давати психологічну кваліфікацію прийняття рішень (будь то життєві або професійні вибори суб'єкта)
Компетентності	<p>ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу</p>

	залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
Очікувані результати	<p>ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i>	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (_20 год.) та практичних (_10 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (_60_ год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: діалоги, дискусії, практичні завдання і підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, написання есе та практичні завдання .</p>
Зміст навчальної дисципліни		<p>Змістовий модуль 1. Принцип невизначеності в психології та психологія невизначеності.</p> <p>ТЕМА 1. Психологія невизначеності і методологічні принципи психології.</p> <p>ТЕМА 1. Психологія невизначеності і методологічні принципи психології.</p> <p>ТЕМА 3. Ризик як психологічний феномен.</p> <p>ТЕМА 4. Соціально-психологічні аспекти толерантності до невизначеності і ризикової поведінки.</p> <p>ТЕМА 5. Толерантність до невизначеності і готовність до ризику як пов'язані конструкти.</p> <p>Змістовий модуль 2. Методи вивчення прийняття рішень та ризику в психології.</p> <p>ТЕМА 6.. Методи вивчення поведінки людини в ситуації невизначеності.</p> <p>ТЕМА 7. Методи вивчення поведінки людини в ситуації ризику.</p> <p>ТЕМА 8. Методики вивчення толерантності до невизначеності і ризикової поведінки.</p>
Перелік рекомендованої літератури		<ol style="list-style-type: none"> 1. Канеман Д., Словик П., Тверски А. Принятие решений в неопределенности: Правила и предубеждения. — Харьков: Гуманитарный центр, 2005. — 632 с. 2. Омельченко Л.М. Вплив ситуації невизначеності на процес соціалізації сучасної української молоді [Електронний ресурс] // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. — 2015. — Вип. 230. — С. 282-288. - Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_ped_2015_230_45

3. Павленко Г.В. Особистісні диспозиції як чинник психологічного благополуччя особистості в контексті невизначеності [Електронний ресурс] // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Актуальні проблеми психології, том 7, випуск 47, 2019 с. 230-239.

4. Рахімкулова, А. (2016). Взаємозв'язок ризикової та суїцидальної поведінки у підлітків (вивчення репрезентативної вибірки в Україні). Проблеми сучасної психології, (34). <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2016-34.%p>

5. Hastie R. K., Dawes R. M. Rational Choice in an Uncertain World: The Psychology of Judgment and Decision Making / Los Angeles, London, N.-Y., Singapur, Washington: SAGE, 2010.

6. Gigerenzer G. Moral intuition – fast and frugal heuristics? / Moral Psychology: Vol. 2. The cognitive science of morality: Intuition and diversity / Ed. W. Sinnott-Armstrong. Cambridge, MA: MIT Press, 2008. P. 1–28.

7. Fox E., Riconscente M. Metacognition and Self-Regulation in James, Piaget, and Vygotsky / E. Fox, M. Riconscente // Educational Psychology Review. 2008. №20. P. 373-389.

8. Weber E.U., Johnson E.J. Mindful judgment and decision making // Annual Review of Psychology, 2009. V. 60. P. 53–86.

Електронні інформаційні ресурси

1. «Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>

2. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. URL: <http://psylib.kiev.ua/>

3. American Psychologist. Journal of American Psychological Association. URL: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>

4. The Journal of Social Psychology. URL: <https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current>

5. Social Psychologe/ Journal of British Psychological Society. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309>

6. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. URL: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>

7. Science: (AAAS). URL: <http://www.sciencemag.org>

8. Taylor & Francis. URL: <http://www.informaworld.com>

9. ScienceDirect. URL: www.sciencedirect.com

10. Маргарита Кременчуцька. Наукові публікації URL: <https://cutt.ly/GNhaaDS>

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки

результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 40.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	6 бали	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	10 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Реферат Презентація Есе Практичне завдання	10 балів	10
Підсумковий контроль (Іспит)			40
Підсумковий бал			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<u>Студент обирає форму</u>
Складання реферату	<u>реферат</u>	<u>самостійної роботи. Тему та</u>
Написання есе	<u>есе</u>	<u>строк виконання обговорює з</u>
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	<u>викладачем.</u>

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	3	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Есе	3	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізень:	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

Силабус курсу

ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ СТРЕСОВИХ РОЗЛАДІВ

Обсяг	3 кредитів (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Чачко Світлана
Контактний телефон	
E-mail	chachko@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра загальної психології та психології розвитку особистості
Консультації	Онлайн-консультації. Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет дисципліни	вивчення	Навчальна дисципліна «Діагностика та корекція посттравматичних стресових розладів» вивчає психологічні передумови, закономірності протікання та можливості психологічної підтримки та психологічної допомоги при посттравматичних стресових розладах
Місце дисципліни в освітній програмі:	в	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
Мета курсу.		ознайомити слухачів з основними поняттями і проблемами, пов'язаними з вивченням посттравматичного стресового розладу (ПТСР), що виникає у людини внаслідок перебування в негативних (напружених, кризових, екстремальних) ситуаціях; сформуванню у студентів уявлення про сучасні та актуальні підходи до змісту понять психічної травми і ПТСР, дати уявлення про механізми розвитку ПТСР; сформуванню загальнокультурні і професійні компетентності, у т.ч. здатність використовувати в прикладних дослідженнях базові знання з області теорії та методології психологічної науки.
Завдання дисципліни:		-засвоїти понятійний апарат дисципліни, -вивчити критерії посттравматичного стресового розладу; -сформуванню здатність до аналізу теоретичних і емпіричних досліджень з проблеми психології посттравматичного стресового розладу в історичному контексті з метою формування комплексних уявлень про феномен в професійній

	<p>свідомості студентів;</p> <p>-розглянути теоретичні моделі посттравматичного стресу як необхідного умови для розуміння причин, механізмів формування та феноменологічних особливостей явища, а також подальшого їх урахування в організації психодіагностичної та консультативній роботі практичного психолога;</p> <p>-формування у студентів умінь і навичок діагностичної та корекційної роботи з особами з посттравматичними стресовими розладами..</p>
Компетентності	<p>КК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.и</p>
Очікувані результати	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i>	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (<u>10</u> год.) та практичних (<u>8</u> год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (<u>72</u> год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: анотування, складання есе, підготовку презентацій та практичних завдань.</p>
Зміст навчальної дисципліни		<p><u>МОДУЛЬ 1: Посттравматичний стресовий розлад: моделі та діагностика</u></p> <p>Тема 1. Стрес, травматичний стрес, ПТСР. Критерії ПТСР</p> <p>Тема 2. Індивідуальні особливості та психологічні наслідки травми</p>

	<p>Тема 3. Оцінка травматичних переживань. Методи діагностики</p> <p><u>МОДУЛЬ 2. Можливості та методи психологічної корекції при посттравматичних розладах</u></p> <p>Тема 4. Загальні підходи до психологічного консультування та психотерапії ПТСР</p> <p>Тема 5. Методи психокорекції та психотерапії при ПТСР</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпальча Р. Запобігання торгівлі жінками та насильству в сім'ї: основи проведення тренінгів. Підручник з проведення тренінгів. К.: Winrock International, 2004. 156 с. 2. Герман Д. Психологічна травма та шлях до видужання. Львів: Вид-во Старого Лева, 2015. 424 с. 3. Гриневич Є.Г. Стан психічного здоров'я постраждалих внаслідок терористичного акту в м. Беслан: [Електронний ресурс] // Новини української психіатрії, 2007: http://www.psychiatry.ua/articles/paper233.htm. 4. Картрайт С., Купер К.Л. Стресс на рабочем месте. Х.: Гуманитарный центр, 2004. 236 с. 5. Москалец В.П. Психология суїциду. К.: Академвидав, 2004. 288 с. 6. Панок В.Г. Методичні підходи до надання психологічної допомоги потерпілим від техногенної катастрофи. Монографія. К., Центр соціальних експертиз і прогнозів, 1999. 106 с. 7. Профілактика психологічного насильства і маніпулювання свідомістю та розвиток критичного мислення в молодіжному середовищі. Матеріали міжнар. наук.- практич. конф., 27-28 травня 2004 року, м. Київ. К.: Український центр політичного менеджменту, 2005. 320 с. 8. Смирнов Б.А., Долгополова Е.В. Психология деятельности в экстремальных ситуациях. Х.: Изд-во Гуманитарный центр, 2007. 276 с. 9. Чачко С.Л. Посттравматичне зростання як реалізація особистісного потенціалу // Потенціал особистості та тенденції його реалізації в умовах трансформаційних змін у суспільстві: колективна монографія. Одеса: Фенікс, 2011. С. 345-371. 10. Mascaro, L., Phillips, A. J., Clark, J. W., Straus, L. D., & Drummond, S. P. (2021). Diurnal rhythm robustness in individuals with PTSD and insomnia and the association with sleep. <i>Journal of Biological Rhythms</i>, 36(2), 185–195. https://doi.org/10.1177/0748730420984563 11. Mattheß, C., Farrell, D., Mattheß, M., Bumke, P., Sodemann, U., & Mattheß, H. (2020). Trauma stabilization as an effective treatment for children with post-traumatic stress problems in south-east Asia. <i>International Journal of Mental Health Nursing</i>, 29(4), 725–735. https://doi.org/10.1111/inm.12707 <p>Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. http://nbuv.gov.ua 13. http://onu.edu.ua/ 14. http://www.psychiatry.ua/ 15. https://www.apa.org/pubs/journals/psp/

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи.

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Кількість балів за поточний контроль - 60.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 40.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	Опитування	6 балів	30
Практичний контроль	Робота на семінарських заняттях	6 балів	20
Індивідуальне самостійне завдання	Анотування, Есе, Презентація Практичне завдання	10	10
Підсумковий контроль (Іспит)			40
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Анотування	<u>анотація</u>	
Підготовка есе	<u>есе</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим. к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація (доповідь)	3	Відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Анотування наукових книг та статей	2	вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних

		норм української літературної мови.
Есе	2	Вміння студента стисло визначити ключові позиції, які викладені автором.
Практичне завдання	3	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

КІБЕРПСИХОЛОГІЯ

Обсяг	3 кредити (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Вівторок 12:50, 14:20 онлайн на платформі Zoom
Викладач	Гудімова Алісар доктор філософії зі спеціальності 053 Психологія, доцент кафедри соціальної психології
Контактний телефон	
E-mail	alisar.hudimova@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Понеділок 15:00-17:00 онлайн на платформі Zoom
Комунікація	здійснюється на навчальних заняттях, а також за допомогою месенджерів, онлайн-консультацій з викладачем, які проводяться за графіком з використанням Zoom, Google Meet, Google Classroom

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Кіберпсихологія» вивчає поведінку та взаємовідносини користувачів з кіберпростором.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсів
Мета курсу.	оволодіння здобувачами системних знань з теоретичних та прикладних питань феномену віртуального простору у психологічному контексті, зокрема ознайомлення з підходами до вивчення соціально-психологічних аспектів самопрезентації, поведінки, міжособистісної взаємодії та кіберсоціалізації особистості як суб'єкта віртуальної комунікації.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> • засвоєння категоріального апарату кіберпсихології як науки; • вивчення психології кібербезпеки; • вивчення психологічної специфіки онлайн комунікації; • вивчення соціальних мереж як умови кіберсоціалізації; • вивчення психологічної основи соціальної дезінгібіції у віртуальному просторі; • вивчення типології віртуальних адикцій; • вивчення особливостей різних видів кібердіяльності (професійної, пізнавальної, рекреаційної); • формування у здобувачів вміння виявляти та досліджувати негативні ефекти кіберпростору на психологічний стан • формування навичок розробки рекомендацій щодо

	подолання негативних наслідків кіберпростору
Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). • СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. • СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. • СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. • СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> • ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. • ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. • ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. • ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. • ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних (10 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (60 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні та наочні методи; – практичний метод; – дистанційний метод (синхронне та асинхронне навчання). <p>Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та виконання індивідуальних завдань: підготовка презентацій, доповідей, рефератів, виконання практичних завдань та складання інтелект-карт.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Вступ до кіберпсихології</p> <p>Тема 2. Психологічні аспекти Інтернет-активності</p> <p>Тема 3. Психологічна специфіка Інтернет-залежності</p> <p>Тема 4. Кібердіяльність користувачів</p> <p>Тема 5. Психогігієна у віртуальному просторі</p>

Перелік рекомендованої літератури	<p>Тема 6. Онлайн психологічна допомога особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства : монографія / авт. колектив : Н. М. Токарева, А. В. Шамне, О. О. Халік та ін.; ред. Н. М.Токаревої. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с. 2. Гудімова А.Х. Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія – Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. (м. Одеса), 2021. 243 с. 3. Гудімова А.Х. Специфіка впливу соціальних мереж на психологічне благополуччя підлітків. Науковий журнал «Габітус». 2020. № 12 (2). С. 98 – 102. 4. Гудімова А.Х. Психологічне благополуччя та патерни онлайн-поведінки користувачів соціальних мереж у повсякденності та підчас пандемії COVID-19. Insight: the psychological dimensions of society, 2021, 5, 133-147. 5. Коброслі А. Х. Соціальні мережі та психологічне благополуччя підлітків: переваги та ризики. Теоретичні і прикладні проблеми психології. 2019. № 2. С. 194-203. 6. Компанцева Л. Ф. Інтернет-лінгвістика : навч. посібник. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2009. 275 с. 7. Махній М.М. Мережеве суспільство : кіберпсихологічний путівник. Київ : Academia.edu, 2018. 176 с. 5. 8. Немеш О. М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного аналізу: монографія К. : Слово, 2017. 391 с. 9. Amichai-Hamburger Y. The social net: Understanding human behavior in cyberspace – Oxford, UK: Oxford University Press, 2005. 358 p.
	<p>Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.nbuu.gov.ua/ 2. https://www.cyberpsychology.eu/ 3. http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/science/razovi_spec_vcheni_rady/df41051014/diss_GudimovaAH.pdf 4. https://classroom.google.com/c/NTQ2NDgwNjY0MjA1?cjc=nrhjdf7

ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів складається з двох етапів: поточного контролю та підсумкового контролю (залік).

Методи поточного контролю:

- обговорення проблеми, дискусія;
- аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу);
- презентації результатів роботи у вигляді доповідей.
  - Об'єктом поточного оцінювання є:
  - програмний матеріал, який викладається на лекціях;

- питання та проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: презентації, доповіді, реферати, практичні завдання та інтелект-карти.

Підсумковий контроль відбувається у вигляді заліку.

Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	Фронтальне опитування	3 бали	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	5 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Доповідь Реферат Практичне завдання Інтелект-карти	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

Форми	Методи контролю	Строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Підготовка доповіді	<u>доповідь</u>	
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	
Складання інтелект-карт	<u>інтелект-карти</u>	

Критерії оцінювання результатів навчання під час аудиторних занять

Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою (бали)
Здобувач освіти володіє глибокими знаннями в обсязі навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях, уміє самостійно аналізувати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно	Високий (творчий)	Відмінно (15)

користуватися джерелами інформації і висловлювати думку та приймати рішення.		
Здобувач освіти досить добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, логічно висловлює думки, володіє медичною термінологією, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, відповідь його повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими помилками.	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре (13)
Здобувач освіти розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками перекладати на латинську мову і навпаки, зазнає труднощі при декодуванні медичних термінів та при виписуванні рецепта. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена.	Середній (репродуктивний)	Задовільно (11)
Здобувач освіти розрізняти об'єкт вивчення та фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, виявляє здатність елементарно викласти думку.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно (9)

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	2	відповідність змісту доповіді здобувача та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Доповідь	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.
Інтелект-карти	2	дотримання принципів складання інтелект-карт; адекватність добору графічних образів; гармонійність дизайну; наявність чіткої розгалуженої структури, яка побудована на основі ключових слів; наявність центральної яскравої ідеї, образу; наявність головних та другорядних гілок, що відображають ієрархію ідей та ключових понять.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль	Сума балів
--------------------------	-------------------

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Індивідуальне самостійне завдання	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	10	
15	15	15	15	15	15		
45			45				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	«зараховано»
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	«не зараховано з можливістю повторного складання»
0-34	F	«не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та записень:	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком погодженим із викладачем.

<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

Силабус курсу

КОМПЛЕКСНА ПСИХОДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ У РЕАБІЛОЛОГІЇ

Обсяг	3 кредитів (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Платформа googl meet, zoom
Викладач (-і)	Медянова Олена
Контактний телефон	
E-mail	ev_medyanova@onu.edu.ua ОНУ
Робоче місце	кафедра диференціальної і спеціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 12-13 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет дисципліни	вивчення Навчальна дисципліна «Комплексна психодіагностика дітей у реабілітології» вивчає методи комплексної діагностики дітей з порушенням розвитку та поведінки .
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до виборчих курсів
Мета курсу.	Мета курсу - формування у студентів знань, умінь та навичок для комплексної психодіагностики дітей з порушеннями розвитку та поведінки у реабілітології.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомити з існуючими теоріями порушень розвитку та поведінки у дітей та методами їх дослідження у реабілітології; - сформувати знання основних сучасних методів дослідження родин та батьківсько-дитячих відносин; - сформувати володіння методами діагностики дітей в реабілітології; - розвинути навички планування та проведення одноразової та періодичної комплексної психодіагностики дітей в реабілітології.
Компетентності	<p style="text-align: center;">Інтегральна компетентність</p> <p>Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. СК2. Здатність самостійно планувати, організувати та</p>

	здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
Очікувані результати	ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	Курс буде викладений у формі лекцій (__10__ год.) та практичних (__8__ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (__72__ год.). Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами: У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату та есе, підготовку презентацій та практичних завдань.
Зміст навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. ТЕМА 1. Місце, цілі та структура комплексної психодіагностики у реабілітології. ТЕМА 2. Комплексна психодіагностика сім'ї та родинних відносин. ТЕМА 3. Комплексна психодіагностика дітей із порушенням поведінки. ТЕМА 4. Комплексна психодіагностика дітей із порушенням розвитку. ТЕМА 5. Комплексна психодіагностика дітей із ОМЗ.
Перелік рекомендованої літератури	1. Галян І. М. Психодіагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. М. Галян. – Київ: Академвидав, 2009. – 464с. 2. Гріньова О.М., Терещенко Л.А. Дитяча психодіагностика: навчально-методичний посібник. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. – 227

	Режим	доступу:
	https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/11801/1/child_psychological_diagnostics.pdf	
	3. Діагностика готовності дітей до школи / [упоряд.: О. Дедов]. – Хотин, 2014. – 194 с.	
	4. Діагностичний інструментарій психолога / [упоряд. Т. Гончаренко]. – Київ: Шкільний світ, 2008. – 128 с.	
	5. Інтелектуальні здібності дитини / упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. — К.: Мікрос-СВС, 2003. — 112 с.	
	6. Пам'ять дитини / упоряд. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник. — К.: Главник, 2004. — 112 с.	
	7. Психологічна діагностика інтелекту, мислення, креативності дитини / упоряд.: С. Максименко, Л. Кондратенко, О. Главник. — К.: Мікрос — СВС, 2003. — 112 с.	
	8. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [текст] : навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 296 с.	
	9. Проблема розвитку та корекція емоційної сфери старших дошкільників / упоряд. О. А. Атемасова — Х.: Ранок, 2010. — 176 с.	
	10. Психологічна діагностика особливостей когнітивного розвитку молодших школярів в умовах інформаційного суспільства : монографія / С. А. Гончаренко, А. Й. Ваврик, Є. П. Верещак [та ін.] ; НАПН України, Ін-т психол. ім. Г. С. Костюка ; за ред. С. А. Гончаренко, Л. О. Кондратенко. – Київ ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 227 с.	
	Електронні інформаційні ресурси	
	http://nbuv.gov.ua	
	https://pidru4niki.com	
	http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv	
	https://www.apa.org/pubs/journals/amp/	
	https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current	
	https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309	
	https://www.apa.org/pubs/journals/psp/	

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з

урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	3 балів	30
Практичний контроль	Робота на семінарських заняттях	12 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Реферат Практичне завдання	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	4	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	4	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перекладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота

	оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., військовий стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості

Силабус курсу

ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ В ПОЗИТУМ ПІДХОДІ

Обсяг	3 кредити (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Вівторок 12.50 та 14.20 с 10 тижня лише 12.50; Платформа zoom
Викладач (-і)	Мартинюк Юлія Олександрівна
Контактний телефон	0634680149
E-mail	qerida28@gmail.com j.martyniuk@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості
Консультації	Онлайн консультації. Середя 11.00 -13.00
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Психологічне консультування в Позитум-підході» аналізує напрямки роботи практикуючого психолога в позитум-підході; вивчає категорії, форми, методи, принципи та етапи психологічного консультування в позитум-підході.
Місце дисципліни освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркових, згідно навчального плану.
Мета курсу:	ознайомлення студентів з основними положеннями напрямків роботи практикуючого психолога в позитум-підході; допомогти студентам засвоїти теоретичну і методичну систему знань про категорії, форми, методи, принципи та етапи психологічного консультування в позитум-підході; сприяння розширенню психологічного і наукового кругозору та розвиток професійної комунікації з клієнтами.
Завдання дисципліни:	ознайомлення студентів із основними особливостями роботи з клієнтом під час психологічного консультування в Позитум підході; ознайомити студентів з особливостями розбору актуального конфлікту в рамках психологічного консультування в Позитум підході; ознайомлення студентів з особливостями використання в процесі консультування історій, мудрих висловлювань і прислів'їв, які грають в позитивній психотерапії центральну роль; навчити студентів самостійно проводити первинне інтерв'ю, як початковий етап в

	психологічного консультування в Позитум підході; формування студентами навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки, як важливих елементів для виявлення переносу та контр-переносу під час консультування.
Компетентності:	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК.12. Здатність аналізувати власну діяльність та застосовувати методи когнітивної та емоційної регуляції власної діяльності, фізичного та психічного стану. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу; СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту в процесі консультування; СК 10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності; СК.13. Здатність визначати й пояснювати психологічні механізми формування, функціонування та розвитку психічних явищ, процесів, властивостей, виокремлювати причини та фактори, що диференціюють характер їх індивідуального функціонування та розвитку.
Очікувані результати:	ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій; ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях; ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації; ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	Курс буде викладений у формі лекцій (__10__ год.) та практичних (__8__ год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (__72__ год.). Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами: У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: - словесні методи: лекція, бесіда, дискусія, диспут, дебати, колоквіуми; - наочні методи: мультимедійні презентації, ілюстрація, демонстрація; - методи формування практичних умінь та особистих якостей: виконання
--------------------------------	---

	<p>практичних завдань, дискусії у групах, рольові ігри, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.</p> <p>Самостійна робота передбачає підготовку презентацій-доповідей з сучасних актуальних питань в рамках Позитум підходу; анотацій книг та статей на перевірку вміння студентів самостійно аналізувати і працювати з отриманою інформацією; презентація аналізу кейсів.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Позитивна та транскультуральна психотерапія. . Методологія позитивної та транскультуральної психотерапії Тема 2 Сфери конфліктів в Позитум підході Тема 3. Позитивна психотерапія та інші методи. Тема 4. Концепції диференціального аналізу в Позитум підході. Тема 5. Техніки психологічного консультування в Позитум в підході. Первинне інтерв'ю в консультуванні в Позитум підході. Тема 6. Особливості взаємодії консультанта та клієнта в Позитум підході. Особистість консультанта в Позитум підході</p>
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Златова Л.С. Використання одеських анекдотів у роботі позитивного психотерапевта як транскультуральне явище. Словена, Варна, 2017. С.57-70. 2. Кирилов, І.О. Супервізія у позитивній психотерапії: автореферат дис. ... кандидата медичних наук. URL: https://cutt.ly/aV18Qm1 3. Литвиненко О.Д. Використання казкотерапії у програмі групової психокорекційної роботи. <i>Вісник Одеського національного університету. Серія: Психологія.</i> Одеса, 2016. Т. 21. Вип.1(39). С. 116- 123. 4. Литвиненко О.Д. Казкоаналіз та казкотерапія у позитум підході. Словена, Варна, 2017. С.34-41. 5. Мартинюк Ю.О. Особливості роботи з сімейною системою, що включає дітей з особливими потребами у позитум підході. Словена, Варна, 2017 . С.41-56. 6. Мартинюк Ю. О. Психокорекційна допомога при психоемоційних порушеннях у членів сімей, які виховують дітей із психофізичними порушеннями. <i>Вісник. Том 17.Випуск 4, 2012. С.108-115.</i> 7. Мартинюк Ю.О. Робота з сімейною системою, де присутня дитина з ДЦП у позитум-підході. <i>«Життя, конфлікти і любов у транскультуральному світі»</i>: збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференція з позитивної психотерапії Н.Пезешкіана, м. Одеса, 2-4 червня, 2017 р. Одеса, 2017. С.60-64. 8. Операціоналізована психодинамічна діагностика (ОПД)-2. URL: https://cutt.ly/RB18yHf 9. Пезешкіан Х., Воронов М. Введення в позитивну психологію та психотерапію. Харків, 2003. 66 с. 10. Пезешкіан Н. Психотерапія повсякденного життя: тренінг вирішення конфліктів. URL:https://cutt.ly/uB18C5C

	<p>11. Пезешкіан Н. Торговець і папуга: східні історії та психотерапія. URL: https://cutt.ly/IBNaXx6</p> <p>12. Тонкощі зв'язку: психотерапевтичні відносини у позитум-підході. URL: https://cutt.ly/YB18zmX</p> <p style="text-align: center;">Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://nbuv.gov.ua 2. https://www.yourschoollibrary.net 3. http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv 4. monsimulacres.at.ua/load/ 5. chitalka.info/gumaniratni_nauki.html 6. konspect.com/philosophy. Html 7. iphonebooks.info/1310-flosofya-spscherba 8. https://www.apa.org/pubs/journals/amp/ 9. https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current 10. https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309 11. https://www.apa.org/pubs/journals/psp/
--	---

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- рівень теоретичних знань та вміння працювати з науковою літературою, знання матеріалу, обґрунтованість висновків;
- самостійність та повнота вирішення практичних завдань та аналізу матеріалів;
- активність та систематичність роботи на заняттях.

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	Максимум
Практичний контроль	Опитування та робота на практичних заняттях	10	60
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація аналізу кейсів Анотування наукових книг та статей Презентація-доповідь	40	40
Разом			100

Самостійна робота здобувачів

Форми	Методи контролю	Строки здачі завдань
Презентація аналізу кейсів	Презентація	<i>Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Анотування наукових книг та статей	Анотація	
Презентація	Доповідь	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим. к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація аналізу кейсів	20	Відповідність змісту доповіді студента відповідному навчальному матеріалу; самостійність та повнота вирішення практичних завдань та аналізу матеріалу
Анотування наукових книг та статей	10	вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Презентація	10	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізнень:</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за

	графіком погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

ГРУПОВА ПСИХОТЕРАПІЯ

Обсяг	3 кредитів (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання; рівень вищої освіти - другий (магістерський)
Дні, час, місце	Середа 11.20, 12.50 Платформа zoom
Викладач (-і)	Білова Маргарита
Контактний телефон	
Е-mail	m_bilova83@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Четвер 14.30 – 16.30 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Спецкурс «Групова психотерапія» закладає основи практичної професійної підготовки майбутніх фахівців
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибірових курсів
Мета курсу.	Мета: створення умов для засвоєння студентами основних загальних уявлень щодо методологічних, науково-методичних та прикладних проблем групової психотерапії з точки зору їх впровадження в практичну діяльність.
Завдання дисципліни:	<p>ознайомити з сучасними підходами до групової психотерапевтичної роботи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - сформулювати знання основних методів і технологій групової психотерапії; - сформулювати знання особливостей групового психотерапевтичного процесу. - сформулювати навички володіння методами впливу в процесі групової психотерапії; - розвинути навички діагностики, розуміння, використання і управління особливостями групової динаміки.
Компетентності	<p>ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>

	<p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p>
Очікувані результати	<p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<p>і Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та практичних (8 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (72 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, практичне завдання та написання есе.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ГРУПОВА ПСИХОТЕРАПІЯ ЯК НАПРЯМОК ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА-ПРАКТИКА.</p> <p>Тема 1. Специфічні особливості групової психологічної роботи.</p> <p>Тема 2. Особливості психотерапевтичної взаємодії групи.</p> <p>Тема 3. Особистісні професійної діяльності групового психотерапевта</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ГРУПОВОГО ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОЦЕСУ.</p> <p>Тема 4. Робота групи на різних стадіях терапевтичного процесу.</p> <p>Тема 5. Сучасні технології групової психотерапії.</p>
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білова М. Е. Теоретичні основи психологічного тренінгу : конспект лекцій / М. Е. Білова. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. – 70 с. 2. Білова М.Е. Навчально-методичний посібник з спецкурсу

«Соціально-психологічний тренінг». - Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2015.- 113 с.

3. Білова М.Е., Кременчуцька М. К., Коваль Г. Ш. Психологічна проникливість як складова професійної компетентності майбутніх психологів// Габітус. №16. 2020. С. 71-75.

4. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика / А. Ф. Бондаренко. – К. : Освіта України, 2007. – 332 с.

5. Груповий психоаналіз [Текст]: навч. посібник / За ред. О. Фільца, Р. Гаубля, Ф. Лямотт. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2004. – 192 с.

6. Особистісно-професійне зростання: психологічні тренінги: навчально методичний посібник / За ред. проф. Л.В. Долинської, проф. О.В. Темрук. К.: Каравела, 2017. 560 с.

7. Лефтеров, В. О. Психологічні тренінгові технології в органах внутрішніх справ : монографія: у 2 т. – Т. I : Методологія психотренінгу та його використання у професійно-психологічному розвитку персоналу, задіяного в екстремальних видах діяльності / В. О. Лефтеров./ – Донецьк : ДЮІ, 2007. – 247 с.

8. Мельничук О.Б. Психологічна діагностика: Навч. посібник. 3-тє вид. - К.: Каравела, 2013. - 316 с.

9. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 3-тє вид. - К.: Каравела, 2012. - 248 с.

10. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навч. посібн., модульно-рейтинговий курс / Цимбалюк І. М. – [2-е вид., випр. і доп.]. – К. : Професіонал, 2007. – 544 с.

15.Електронні інформаційні ресурси

1. <http://nbuv.gov.ua>
 2. <http://psylib.kiev.ua/>
 3. <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309>
 4 <https://www.apa.org/pubs/journals/psp>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю.

Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання. Рівень знань оцінюється за 100–бальною шкалою

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	50
Практичний контроль	Робота на семінарських заняттях	10 балів	40
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Реферат Есе Практичне завдання	10 балів	10
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Написання есе	<u>есе</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	2	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Есе	3	здатність узагальнювати теоретичний матеріал та викладати його на прикладах професійної діяльності практичного психолога
Практичне завдання	3	самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання залік можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізнь:</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях,

<i>аудиторії:</i>	дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.
--------------------------	--

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

**ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ
ОСОБИСТОСТІ**

Обсяг	3 кредита (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр II рік навчання
Дні, час, місце	Середа 09.30, 11.20 Платформа zoom
Викладач (-і)	Євгенія Базика
Контактний телефон	
Е-mail	evgenija.bazyka@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 17-18, середа 13-14 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, Google Classroom, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	концепція професійної ідентичності, що розуміється як багатовимірний та інтеграційний психологічний феномен, який забезпечує психологові цілісність, тотожність і визначеність.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсів
Мета курсу.	вироблення кожним учасником курсу свого професійного стилю, усвідомлення своїх професійних можливостей, визначення шляхів професійного зростання.
Завдання дисципліни:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвинути рефлексію (що я роблю? в чому сенс того, що я роблю?); 2. Залучення розумових засобів для аналізу прототипу професійної діяльності, проектування образу професійного майбутнього, вдосконалення інтерактивної і перцептивної сторін спілкування, осмислення своєї професійної позиції; 3. Поліпшення свого психічного стану, підвищення своєї компетентності, досягнення життєвого і професійного успіху; 4. Створення умов для досягнення професійної ідентичності, підвищення упевненості в собі, розвитку компетентності і власної гідності, побудови адекватного образу Я; 5. Створення образу успішного професійного майбутнього, виявлення і актуалізація своїх професійних ресурсів, захист

	образу бажаного майбутнього, коригування його, яке робиться реальністю.
Компетентності	<p>ПК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію</p>
Очікувані результати	<p>ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<p><i>i</i> Курс буде викладений у формі лекцій (<u>10</u> год.) та практичних (<u>8</u> год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (<u>72</u> год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>Словесні: проблемні лекції, лекції з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій.</p> <p>Наочні: мультимедійні презентації</p> <p>Практичні: практичні роботи; тренінгові технології</p> <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: підготовку есе та практичних завдань, робота над творчим завданням, сомо звітуванням.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Життєві домагання і професійне становлення особистості психолога</p> <p>Тема 1. Вступна лекція. Життєві домагання і професійне становлення особистості психолога</p> <p>Тема 2. Особистість практичного психолога</p> <p>Тема 3. Професійне становлення особистості психолога професіонала</p> <p>Тема 4. Професійне зростання фахівця з психології</p> <p>Тема 5. Професійна ідентичність як психологічна проблема</p> <p>Змістовий модуль 2. Тренінгові технології розвитку професійної ідентичності. Тренінг професійної ідентичності</p> <p>Тема 6. Психологічна діагностика власної професійної ідентичності</p> <p>Тема 7. «Я та Праця»</p> <p>Тема 8. «Я та Інші»</p> <p>Тема 9. «Образ Я»</p>

Перелік рекомендованої літератури	<p>1. Балл Г.А. Психология в рациогуманистической перспективе: Избранные работы / Г.А. Балл.— К.: Основа, 2006. — 408 с.</p> <p>2. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості : [учбовий посібник для студентів старших курсів психологічних факультетів та відділень університетів] / О.Ф. Бондаренко. — Харків : Фоліо, 1996. — 237 с.</p> <p>3. Вірна Ж.П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога: Монографія / Ж.П. Вірна. — Луцьк: Вежа, 2003. — 320 с.</p> <p>4. Основи практичної психології. Підручник для ВНЗ / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. — 3-тє вид., стереотип. — К.: Либідь, 2006. — 536 с.</p> <p>5. Панок В.Г. Практична психологія. Теоретико-методологічні засади розвитку: Монографія / В.Г. Панок. — Чернівці: Технодрук, 2010. — 486 с.</p> <p>6. Панок В.Г., Острова В.Д. Психологічна служба вищого навчального закладу / В.Г. Панок, В.Д. Острова. — К. : «Освіта України», 2010. — 230 с.</p> <p>7. Статистичний бюлетень показників розвитку психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій за 2017-2018 навчальний рік / [Березіна Н.О., Лунченко Н.В., Обухівська А.Г. та ін.]. — К. : Ніка-Центр, 2018. - 66 с.</p> <p>8. Строяновська О.В. Психологічна служба в системі освіти : Практикум з навчального курсу для практичних психологів : навч. посібн. / О.В. Строяновська. — К. : Каравелла, 2010. — 176 с.</p> <p>9. Чепелева Н.В. Соціально-психологічні чинники розуміння та інтерпретації особистого досвіду : монографія / Н.В. Чепелева, Т.М. Титаренко, М.Л. Смульсон та ін. [під ред. Н.В. Чепелевої]. — К. : Педагогічна думка, 2008. — 255с.</p> <p>Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://nbuv.gov.ua 2. http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv 3. https://www.apa.org/pubs/journals/amp/ 4. https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current 5. https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309
--	---

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних (тренінгових) заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю.

Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання. Рівень знань оцінюється за 100-бальною шкалою

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	3 бали	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	15 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Реферат	2 бали	10
	Есе	3 бали	

	Творче завдання	3 бали	
	Практичне завдання	2 балів	
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Підготовка есе	<u>есе</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	
Творче завдання	<u>творче завдання,</u> <u>самозвіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Реферат	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Підготовка есе	3	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	2	самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.
Творче завдання самозвіт	3	здатність самостійно опрацювати частину програмного матеріалу, систематизувати, узагальнити, закріпити та практичне застосувати ці знання із навчального курсу, підготувати творче завдання. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень (самозвіт).

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-

	<p>dobrochesnost.pdf.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p>
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	<p>Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.</p>
<i>Мобільні пристрої</i>	<p>Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.</p> <p>Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємної підтримки та взаємодопомоги.</p>

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра практичної та клінічної психології

Силабус курсу

Діагностика і корекція кризових станів вікового розвитку особистості

Обсяг	3 кредитів (90)
Семестр, рік навчання	3 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Середа 12.50; zoom за посиланням: Платформа zoom
Викладач (-і)	Юнг Наталя
Контактний телефон	+380661110944
Е-mail	2010@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра практичної та клінічної психології
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 8.00-9.00, середа-8.00-9.00 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

<i>Предмет вивчення дисципліни</i>	Прояви кризових станів вікового розвитку особистості, діагностика і корекція та психологічний супровід людини й допомоги в цих умовах.
<i>Місце дисципліни в освітній програмі:</i>	Дисципліна відноситься до вибірових курсів
<i>Мета курсу.</i>	Основна мета курсу полягає в оволодінні майбутніми фахівцями психологічними знаннями щодо закономірностей і специфічних проявів кризових станів вікового розвитку особистості, діагностика і корекція та психологічний супровід людини й допомоги в цих умовах.
<i>Завдання дисципліни:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - оволодіння студентами знаннями та формуванню професійної компетентності майбутнього практичного психолога щодо феноменології кризових станів, особливостей перебігу кризових ситуацій, вирішення на практиці завдань психологічного супроводу та допомоги особистості в кризових ситуаціях; - набуття теоретичних знань і практичних умінь щодо, оволодіння прийомами та методами психологічного діагностування кризових станів; формування вмінь використання набутих знань у роботі з клієнтами на різних вікових етапах розвитку особистості; - засвоєння студентами сучасних методів, прийомів і технік психологічного супроводу та допомоги особистості в кризових ситуаціях диференційованого їх застосування в психологічній практиці. - ознайомлення студентів з системою психологічної служби,

	змістом, формами й методами організації та роботи психологічної служби з різними віковими категоріями населення.
Компетентності	<p>Інтегральна компетентність</p> <p>Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>а) загальних (ЗК): ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.</p> <p>б) спеціальні компетентності (СК):СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Очікувані результати	<p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та практичних (8 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (72 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.
--------------------------------	--

	Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату, підготовку презентацій та практичних завдань.
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Психологічні особливості переживання особистістю криз дитинства та підліткового віку.</p> <p>Тема 2. Психологічні особливості переживання особистістю криз дорослості та похилого віку.</p> <p>Тема 3. Сімейні кризи Життєвий цикл як динамічна характеристика сім'ї.</p> <p>Тема 4. Дослідження кризових станів.</p> <p>Тема 5. Особливості кризового консультування та психотерапії</p> <p>Тема 6. Духовний та психолого-соціальний аспект паліативного супроводу та патронажу людей похилого віку.</p>
Перелік рекомендованої літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бовть О. Б. Психокорекційна робота з попередження агресивності дітей молодшого шкільного віку // Практична психологія та соціальна робота. — 2007. — Жовт.— С. 21–22. 2. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. для студ. ст. курсів психол. ф-тів та від-нь ун-тів. — Харків: Фоліо, 2006. — 237 с. 29 3. Психологічна служба: Навчально-методичний посібник для студентів і викладачів. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня Рута, 2012. – 488 с. 4. Помиткіна Л.В. Психодіагностика в процесі консультативної діяльності / Консультативна психологія: підручник // І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін [та ін.]: – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – С.191-209. 5. Психологічна служба: методичні рекомендації до виконання контрольної роботи та підготовки до практичних занять / уклад. Л.В. Помиткіна – К.: НАУ, 2008. – 28 с. 6. Юнг Н.В., Кирилішина М.Г., Булгак Е.Д.. Дослідження психологічних особливостей підлітків із соціальною тривожністю. Науковий журнал «Габітус».- 2022 . Вип. № 39 – С.136-139. 7. Юнг Н.В., Смокова Л.С., Дикина Л.В. Диференціальна психологія. НМП для студентів зі спеціальністю «Психологія»./ 2021. -64 с. 8. Юнг Н.В. , Розенберг І.Л., Калашник С.К. Система ціннісних орієнтацій при побудові життєвої перспективи у юнацькому віці» Науковий журнал «Габітус». 2020. Вип 19. С.202-208. 9. The course of lectures of general psychology.Part 1 / Budiynskiy N.F., Vishtalenko E.D., Yung N.V. – Odessa: publisher Bukaev V.V., 2016. – 104 p. <p>Електронні інформаційні ресурси http://nbuv.gov.ua http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv https://www.apa.org/pubs/journals/amp/ https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309 https://www.apa.org/pubs/journals/psp/</p>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю.

Рівень знань оцінюється за 100-бальною шкалою

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	30
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	5 балів	60
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація	5 балів	10
	Реферат	3 бала	
	Практичне завдання	2 бала	
Залік (бали)			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	
Виконання практичного завдання	<u>звіт</u>	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	5	відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	3	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету

	<p>імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p>
<i>Політика щодо відвідування та запізнень:</i>	<p>Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.</p>
<i>Мобільні пристрої</i>	<p>Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.</p> <p>Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.</p>

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості

Силабус курсу

ПЕРИНАТАЛЬНА ПСХОЛОГІЯ

Обсяг	3 кредитів (90)
Семестр, рік навчання	1 семестр 2 рік навчання
Дні, час, місце	Четвер 9.30, 11.20; zoom за посиланням: Ідентифікатор конференції: 775 8312 1501 Код доступу: G75Qin
Викладач (-і)	Кокоріна Юлія
Контактний телефон	
E-mail	ukla75@gmail.com
Робоче місце	Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості
Консультації	Онлайн-консультації. Понеділок 15.00 -16.00 Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Перинатальна психологія» вивчає виникнення, динаміку та особливості психологічного та психічного розвитку системи «мати- дитина», закономірності ранніх етапів онтогенезу людини від зачаття до перших років життя після народження в його взаємодії з матір'ю та батьком.
Місце дисципліни освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркових курсів
Мета курсу:	ознайомити студентів з особливостями роботи психолога з сім'єю у період очікування дитини та донесення до студента теорії пренатальної психології та основ практичного застосування новітніх досліджень.
Завдання дисципліни:	ознайомити студента з новітніми теоретичними досягненнями у галузі перинатальної психології та психології материнства. дати студентам знання про психічний розвиток дитини в пренатальному, перинатальному та ранньому післяпологовому періоді розвитку дати студентам уявлення і практичні знання про психологію та психофізіологію зачаття, вагітності, пологів та післяпологового періоду в нормі і при порушеннях навчити основним практичним підходам у роботі з сім'єю у період очікування дитини.

	<p>навчити студента основам консультативної діяльності у перинатальних закладах.</p> <p>ознайомити з основними підходами у роботі з кризами становлення материнства.</p>
Компетентності:	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p> <p>ІК - здатність до толерантних комунікаційних взаємодій.</p>
Очікувані результати:	<p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	<p>Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та практичних (8 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (72 год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; - наочні методи: мультимедійні презентації, ілюстрація, демонстрація;
--------------------------------	--

	<p>- методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.</p> <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: анування, складання реферату та есе, підготовку презентацій та практичних завдань.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Предмет та завдання перинатальної психології. Основні розділи перинатальної психології. Психологічна та фізіологічна готовність до материнства.</p> <p>Тема 2. Становлення материнської ідентичності жінки. Становлення батьківської ідентичності чоловіка. Етапи становлення батьківської ідентичності. Роль батька дитини у психологічному здоров'ї матері та дитини.</p> <p>Тема 3. Основні теорії дитячого розвитку (теорія об'єктних відносин), теорія прихильності Дж. Боулбі. Розвиток психіки дитини в пренатальному, пренатальному періодах, розвиток психіки дитини в раннього віку.</p> <p>Тема 4. Принципи і завдання психологічної роботи з сім'єю, яка очікує дитину. Етапи консультативного процесу.</p> <p>Тема 5. Перинатальні та неонатальні втрати: особливості психологічного консультування.</p> <p>Тема 6. Проективні методи роботи з вагітною жінкою психології. Програма психологічної підготовки вагітної жінки до перших пологів.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Максимович О. М., Постовий В. Г. Особливості виховання дітей із розлучених сімей: Навч.-методичний посібник. К.: ДЦССМ. 2004. 140 с. 2. Скрипніков А.М. Перинатальна психологія. Київ: Медкнига. 2017. 167 с. 3. Москалець В. П., Гасюк М. Б., Ішук О. Ю., Шевчук Г. С. Використання психомалюнку для психологічної підготовки вагітної жінки до пологів: 30 – 40 тижнів вагітності, практичний аспект // Практична психологія і соціальна робота. 2007. № 12. С. 38-45. 4. Bowlby J. Attachment and Loss. Kindle Edition. 1998. 464 p. 5. Wolman, Benjamin B. <u>Contemporary Theories and Systems in Psychology</u>. New York: Plenum Press. 2012. 327 p. 6. Rene A. Spitz, W. Godfrey Cobliner. The First Year of Life: Psychoanalytic Study of Normal and Deviant Development of Object Relations. International Universities Press Inc, 2003. 413 p. 7. Gordon M Burghardt, Richard W BurkhardtJ Comp Psychol. Wallace Craig's Appetites and aversions as constituents of instincts: A centennial appreciation. Nov;132(4):361-372. 2018. doi: 10.1037/com0000155. <p>Електронні інформаційні ресурси http://nbuv.gov.ua https://www.yourschoollibrary.net</p>

http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv monsimulacres.at.ua/load/ chitalka.info/gumaniratni_nauki.html konspect.com/philosophy.html iphonebooks.info/1310-flosofya-spscherba student-library.net https://www.apa.org/pubs/journals/amp/ https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309 https://www.apa.org/pubs/journals/psp/

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;

програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: складання реферату та есе, підготовку доповідей та виконання тренувальних завдань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що отримується за результатами всіх видів поточного контролю.

Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Рівень знань оцінюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	Максимум
Усний контроль	опитування	5 балів	20
Практичний контроль	Робота на практичних заняттях	5 балів	70
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація Реферат Есе Тренувальне завдання	10 балів	10
залік			100

Самостійна робота здобувачів

Форми	Методи контролю	Строки задачі завдань
Презентація (доповідь)	Презентація	Студент обирає на вибір одну з форм самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.
Реферат	Реферат	
Підготовка есе	Есе	
Тренувальне завдання	Програма	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим. к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація (доповідь)	3	Відповідність змісту доповіді студента та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	3	Здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Есе	2	Вміння студента стисло визначити ключові позиції, які викладені автором.
Виконання тренувальних завдань.	2	Вміння студента підготувати тренувальне завдання, яке відповідає поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізнь:	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком погодженим із викладачем.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

